

L A I S V Ě S
K O V A

1952 m.

septembris - vasaris

Nr. 1-2

Atiduok Tėvynei, ka privalai

LAISVĖS KOVOS

LLKS RYTŲ LIETUVOS SRITIES ORGANAS

1952 m.

sausis-vasaris

Nr. 1-2

VASARIO 16-TEIOS REIKSMĘ

1918m. vassario 16d.-tai gilaus tautinio lietuvių susipratimo simbolis, kuris anomis dienomis išreiškė tai, kad mūsų tauta smžių vergovėje netik išliko gyva, bet kartu pasiekė tą aukštę dvarinio subrendimo laipsnį, kuris jai suteikė pasiryzimo ir galios siekti savaimingo valstybinio gyvenimo. Didziausių pastangų ir daugelio kruvinų aukų kaina ši užsimojimą pavyko tautai įgyvendinti: ji tapo laisva, nors ne dėl savo kaltės ir ne teko žymios dalies savo teritorijos.

Daugiau, kaip dvidešimt laisvojo gyvenimo metų parodė, kad Lietuva, iš tikrujų, buvo laisvei pribrandusi. Nors po žiaurių svetimųjų okupacijų ir po naikinamo karo krašto ūkis buvo labai nuninkotas, nors po tiek metų vergavimo nusmukusiai ir pakrikusiai, bet brutaliai carų imperijai šalis buvo labai atsilikusi ekonominiu ir kultūriniu atžvilgiu, tačiau laisvėj tauta bematant atkuto. Pagal buvusias salygas laisvoji Lietuva pasiekė tiesiog didingu laimėjimą. Žmonės, kurie buvo matę Lietuvą caro laikais ir vėl ją išvysdavo po kelio likos laisvojo gyvenimo metų, tvirtindavo, kad suniku esą šią šalį beatpazinti: taip labai ji atrodė prasviesėjusi ir pagražėjusi.

Įveikusi pirmuosius laisvojo gyvenimo sunkumus, tauta tikėjosi kur kas didesniais laimėjimais

papuošti savo ateiti. Dėja, pasaulinių sukrėtimų išdavoje ji neteko laisvės ir štai jau dvylikti metai, kaip neša žisurisusią vergiją. Ypatinėi ši antroji bolševikų okupacija baisiusiu svoriu užgriuvo šalį. Šiandien bandoma ne tik galutiniai sugriusti tai, ką tauta pasiekė laisvojo gyvenimo metais, bet yra siekiama ją tiesiog fiziškai sunaikinti ir visiškai užgniausti paskutinį jos dvasios alsavimą.

Bet lietuvių tauta šiame baisiusiame padėjime tebegyvena laisvojo gyvenimo prisiminimui ir pasiryzimu ją vėl atgauti. Vasario 16-tosios data perdaug giliai įrašyta į lietuvių sielę, ksd būtų galima ją ištrinti. Su jos šviesa širdyje zuvo desimtys tūkstančių lietuvių partizanų ir dabar jie tebežūsta, su jos šviesa ir ilgesiu širdyje simtai tūkstančių tremtinių neša savo sunkiąją dalią ir sutinka mirtę šaltajame Sibire, su jos šviesa, kaip didžiųja laisvės viltimi, sieloje neša visa tauta sunkiosios vergijos ir tragiskosios kovos naštą.

Vasario 16-tosios šviesa negėsta lietuvių širdyje ir niekada neužgės! Juo lekiau, kad šios datos reikšmė ir teisingumas yra pripažinta vuso laisvojo pasaulio. Didžiosios demokratijos šalys, kaip JAV, Anglija, Prancūzija ir kt. tebepripažista Lietuvos valstybingumą, šia tebėra mūsų valstybės pasiuntiniais, čia tebegalioja mūsų valstybiniai dokumentai ir pasai, čia tebeberbiamos mūsų valstybinės tradicijos, šai iškilmingai smerkiamas bolševikų smurto aktes. Laisvajame pasaulyje vykstančiuose suvažiavimuose, konferencijose, įvairiose tarptautinėse organizacijose Lietuva atstovaujama kaip atskira valstybė. Atsakingi didžiųju valstybių politikai ir veikėjai duoda viesus ir iškilmingus pazadus, kad Lietuvai vėl bus grązinta laisvė.

Tai vis paseka to, kad tauta, paskelbusi 1918 m. vasario 16 d. aktą, savo laiku sugebėjo jį iku-nyti ir apginti, o sios sunkios vergijos metais moka taip didvyriškai kovoti už tame akte pa-

skelbtą laisvės įdėją.

Ir šiemetinės Vasario 16-tosios metu, kai mūsų šalis tik po grindyje, o dauguma tautiečių tik savo sirdyje tegalės švęsti šią didžiają dieną, laisvajame pasaulyje ši svantė bus švenciamama ir lietuvių ir svetimųjų. Mūsų trispalvės iškilmingai plėvėsuos visuose laisvojo pasaulio kraštose, kur tik yra lietuvių. Kartu vyks iškilmingi susirinkimai ir minėjimai. Užsienio valstybių radijas ie spauda prabilius apie mūsų pavergtą šali. Iš ten suskambės ir mūsų kovojančių dėl laisvės veikėjų balsas, kad sutvirtintų mūsų laisvės viltį ir pasiryžimą nenustosi kovojuus iki pergalės, nes laisvės diena mums tikrai išauš, ir Vasario 16-tosios vėliavos vėl laisvai plėvėsuos laisvoje Lietuvos šalyje.

-----eeeeee-----

M. B. Ū t v y d i s

LIETUVAI

Tave daug amžių piktas priešas
Kaip verge kalino tamšiam rūsy,
Kolei apgėso tavo akys šviesios,
Kol tu buvai pamiršus, kas esi.

Prikelė dainiai praeitą ir garsą,
Ir tu prisiminei, kas tu buvai,
Kad žygius išdidžius ir pasakišką narsą
Įrase amziuosna tévu tévai.

Kad lėme jų ranka tautų rytojų,
Kad koves jie, kaip mitų milzinių,
Kol keliaj jiem zygiuojantiem pastojo
Juodųjų marių didis vandenai.

Tau praeitis parodė laisvén taką,
Ir tu sutrupinai sunkias grandis,
Nors po prestu rūbu nustojo plakus
Ne vieno karžygio drąsi širdis.

Numetus pančius, tu jauna sustojai
Ir kelia steitin rinkai.
Atsikvėpė laisvai žalieji tavo gojai,
Ir brendo rimtyje laukai.

Bet greit dangus lyg varis raust pradėjo
Nuo bundančių naujų audrų,
Ir bloškė vėl tave vergijon vėjai
Rytų ir Vakarų.

Jie grūmės ties tavim kovos perkūnsis,
Tu sužeista, nualinta tapai,
Ir šiandien gražia tavo jauną kūną
Baisiau nei maras ir piki raupai:

Atplūdė iš rytų, tave žisuriai niokoja
Pikčiausios gaujos barbarų naujų,
Kad iskankinta pultum jiems po kojų,
Lig kelių braidantį tavy krauju.

Bet koveis tu pries jų brutalią galia,
Nors gėsdavo laimėjimų viltis,
Nes šimtą kart geriau už jų nevalia
Atrodė tau mirtis.

Ir ginama krauju naujų didvyrių,
Tartum senovėj atkakli tapai,
Ir švelnios lygumos tavų laukų ir girių
Kas kartą priešui vėrės kaip kapai.

Bet vėl nauji būriai tavęs tramdyti ėjo
Lyg maras plūsdami tavais laukais,
Ir jie per daugel kraujo tau praliejo,
Ir tu šiandien tu agonijoj blaškais.

Bet kartą dar pakilsi prieš tironus,
Ir siautės kerštas kaip audra didus,
Ir liesi žemén kraują jų raudoną,
Kaip iš taurės piktus nuodus.

Arši tu būsi, kaip kadais Krimhilda,
Ir tartum žolę priesus kirs mirtis,
Bet laikas kruvinas žymes išdildys,
Ir gris tau vėl ramybę ir rimtis.

ATIDUOK TÈVYNEI,
KA PRIVALAI

T r a i d e n i s

IŠTEŠEKIME LIGI GALO

Vasario 16-tosios mintys

Tryliką kartą mūsų tauta savo didžiąja
sventę švenčia vergijos sąlygomis. Tačiau jos pa-
vergimas yra tik išorinis. Savo dvasioje tauta nė
ra vergė, nes pavergejui ji niekada neparsidavė.
Atvirkščisi: visada ji kovojo taip atkakliai, kiek
tik tokioj padėtyj buvo įmanoma.

Ta pasipriešinimo kova tautai pasirodė būtina.
Ji kilo gaivališkai. Jos reikalingumas buvo ins-
tinktyviai pajustas. Tautos omralinis taurumas,
jos laisvės ir teisingumo meilė, jos tautinio iš-
didumo ir savigarbos jausmas verste vertė ją ak-
tyviai pasipriešinti vergijai, paniekai, fiziniam
naikinimui ir dvasiniam žalojimui.

Milžiniškų aukų pareikalavo ši kova: dešimtys
tūkstančių jau zuvo kovos lauke, daug tūkstančių
mirė baisiausia kankinių mirtimi... Ne veltui gan
das apie šią kovą nuskambėjo visam pasauly. Ir
laisvasis pasaulis buvo nustebintes mūsų mažos
tautos dvasinės didybės, kuri buvo parodyta to-
kioj tragiškoj ir nelygioj kovoje. Kartu ši kova
buvo vienas rimtesnių īspėjimų laisvajam pasaу-
liui, kas jo galetų laukti komunizmo īsigalejimo
atveju, ir tiesiog smūgis ī veidą tiems Vakaru
veikėjams, kurie éjo nuolaidaus bendradarbiavimo
keiliu su didziuoju pasaulio priesu.

Šiandien laisvasis pasaulis pripažista, kad
lietuvių tauta iš visų pavergtuju tautų parodė
didžiausią pasipriešinimą Maskvai ir īrodė, kad
ji labiau verta laisvės, negu kuri nors kita tau-
ta. Štai ka apie mūsų tautos kovos pripažinimą lai-

vajame pasaulyje pasakė VLIK-o pirm. prel. M. Kru-pavičius savo kalėdiniam sveikinime lietuvių tau tai:"Lietuvių tsuta yba pirmoji tarp tų tautų , kurios šiandien parodė daugiausia pastangų kovoje dėl laisvės.Ji taip pat yra pirmoji tarp tų tautų,kurios šiuo metu sudėjo didžiausias aukas laisvės kovoje.Viso pasaulio spauda labai palankiai rašo apie Lietuvą ir apie jos laisvės sieki-mą.Ypatingai daug rašo užsienis apie Lietuvos par-tizenus ir jais žavisi.".

Ši mūsų tautos kova neįsivaizduojamai dide-lį įniršimą sukelė Maskvai. Suprantama kodėl. Priešas čia patyrė labai skaudžių fizinių nuostolių.Bet kur kas didesnis pralaimėjimas jî ištiko moralinéj srity.Jo pasauliui triubuojama propo-ganda apie tautų išlaisvinimą čia patyrė vieną skaudžiausią smūgių.Pasauliui čia buvo parodyta, kad jo "išlaisvintos" tautos geriau renkasimir tî,negu tokį "išlaisvinimą".Dar baisiau Maskva siutina tai,kad ji sitoj kovoj mato,jog pavergto sios lietuvių tautos ji net baisiausiomis priemo nėmis palusti negali.Budama fiziskai šimtę kartų galingesnė,jî yra menka pries mazojo prieso di-dziajā moralinę istvermę ir dvasini pranastumą.

Jau astuntą kartą svėsdami antrojoj bolsevi-kų okupacijoj Vasario Sezioliktosios šventę turi stai ką konstatuoti: priešas,nors ir padarė mims be galo skaudžių fizinių nuostolių,tacių mūsų tautos dvasios nepalaužé,jos la isvés sąjūdžio ir jos kovos neuzgniaužé,tos kovos organizuotumo su ardyti neįstengē

Tryliktajā nelaisvėj švenčiamą Vasario 16-tą-ją lietuvių tauta sutinka pasipriesinimo ir kovos salygomis.Ir svarbiausia: organizuotos kovos salygomis.Tai konstatuojame mes. Kartu tai konstatuoja ir priesas.Suprantamas jo įnirtimas.Todel gerai žinome,kad atlaidumo iš jo pusės ne-ra ko tikėtis.Kovą teks testi tokiu pat pasiau-kojimu ir atkaklumu kaip ligi siolei.

Gerasi žinome, kad visumoje mūsų tauta yra jau tiek užgrūdinta ir pasiryžusi, kad jos tautinio nusistatymo ir moralinės tvertybės priešas palaušti niekados negali. Tačiau kartu matom, kad atskiri silpniesnieji tautos nariai šioj aktyvioj kovoje ar net pasyviai pasipriešinime rodo tendencijos palūžti. Metai iš metų palūžtančiuju skiečius didėja. Nežmoniškas persekiojimas, bauginimas, ir teroras, sunkisusios ir skurdžiausios gyvenimo sąlygos, pagaliau be galio ilgai užsitęsus i okupacija vienam kitam sąjūdžio dalyviui atima pasiržimą kovoti, o viena kita menkiau susipratusi ir silpnėnės dvasios lietuvių pastumia net išdavystės keliu.

Tai yra nedovanotini ir nepateisinami reiškiniai. Jeigu jie prieina nusikaltimo ribą, jie yra kartu ir baustini. Kur galima dabar, o jei ne tai ateityje. Nors, ištikrujų, šios kovos nepaprastai ilgas užsitęsimas ar tai aktyviai ar pasyviai kovojančio lietuvio padėtį daro be galio sunkią, tačiau vistiek šiandien kiekviemam garbingam lietuviui nieko kito nelieka, kaip viską vyriškai ištešeti, kad ir didžiausias kančias ir vargus net ir gyvybę paaukojant Dievui ir Tėvynei.

Broliai ir sesės lietuviai, ką mes bebūtumėm: ginklu kovejantys partizanai ar kiti aktyvūs laisvės kovos sąjūdžio dalyviai ar pasyviai besipriešinė asmenys, savo sirdy nešioja tikrą lietuvišką nusistatymą ir savo sažinės nesutersią lietuviui netinkančiais darbais, atminkime, kad mes turime savo kovoje ir savo nusistatyme ištęseti ligi galio. Nepamirškime, kokių didžių aukų nepasigailėjo mūsų tauta ankstyvesnis kovos metais, kai laisvės viltys dar buvo visiškai miglotos ir nesiškios. Šiandien dangus giedréja. Šiandien laisvės viltis jau yra šviesi ir didele. Šiandien laisvasis pasaulis jau ryžtingai ir tvirtai kalba apie, tai, kad pavergtieji kraštei turi atgauti laisvę. ir tam zygiui visu rūptumu ruosiasi. Švinčiančiu vilčiu akyvaizdoje kaupkime visas jėgas.

kad galetume savo kovoje ir savopasiryzime ište
sėti ligi galo ir savo vėliavą garbingai išnešti
ligi laimėjimo.

Tęskime žuvusiuju ir nukankintu savo brolių ir
seserų testamentą. Sie nelaisvės metai tebus tau
tos istorijoj įrašyti, kaip didvyriškumo ir nepa-
lūžtynčios kovos metai. Tegu jie pasauliui kalbės
kad Lietuva tikrai yra didvyrių žemė.

-----ooooo-----

M. B u t v y d i s

ŽIEMOS SAPNAS

Aukštos eglės snaigėmis apkrite.
Baltos skerų ante jų šakų.
Tu žengi šiuo dideliu mišku,
Lyg maža vikrutė sniegenytė.

Šviesios bangos širdi man užplūsta,
Aš džiaugsminga nuostabą juntu:
Kaip mišku gelmėj galėjai tu
Rast mūs mažą paslaptinę būstą?

Juk pas mus nežino niekas kelio
Be zylutės, kéksto ir genelio;
Juk žiema, visus takus čionai

Jau seniai apsnigus mudu skiria.
...Ak, tik laimė, kad per balą girią
Randa kelią mudvieju sapnai.

-----oo-----
-----oo-----

LAISVOJO PASAULIO GYNYBOS SISTEMA

Baigę karą pergale prieš hitlerinę Vokietiją, buvusieji sąjungininkai pasidarė priešais, o buvusieji priešai sąjungininkais. Vakariniai sąjungininkai karą pasėkoje daugelių tautų išvadavo, bet dar daugiau tautų paverģē jų rytinis sąjungininkas. Pirmomis pokario dienomis Vakarai nesuprato, kad jų buvęs sąjungininkas yra jiems ne mažesnis priešas už tą, kuris jau buvo parblokštis. Vakarai kuri laika tikėjo, kad nors karą pasėkoje ir ne visi kraštai atgavo nepriklausomybę, tai rusų geros valios pasėkoje visi ginčytini klausimai galės būti išspręsti taikiu būdu. Bet palengva Vakarai įsitikino, kad Maskva liko tokia pat kaip buvusi: klastos, smurto ir grėsmės visam laisvajam pasauliui židiniu. Palengva laisvasis pasaulis pradėjo burtis į ūkinę ir karinę vienybę, kad būtų išlaikyta pasaulyje taika ir atstatytas teisingumas-pavergtosioms tautomis sugražintos žmogaus teisės ir laisvė.

Tenka trumpai peržvelgti, kas Vakaru yra padaryta prieš buvusią sąjungininką, kokie žygiai daromi laisvajam pasauliui nuo bolsevizmo grėsmės apsaugoti ir pavergtosioms tautomis isvaduoti.

Tuojau po karo Europoje tefigūravo Europos Sąjunga, kurią sudarė: Anglija, Prancūzija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas. Tos sąjungos kariniams daliniams vadovavo anglų maršalas Montgomeris. Tai buvo mažareikšmis faktorius Vakarų gynyboje.

1947m. JAV sukūrė vadinančią Maršalo planą. Tuo planu buvo teikiama ekonominė pagalba nuo karo nukentėjusioms Europos valstybėms. Tuo laiku dauguma Vakarų politikų dar galvojo, kad pasaulio laisiausias tautas nuo bolsevizmo bus galima apsaugoti ekonominėmis priemonėmis.

Gal ir būtų Vakarai dar ilgai gyvenę iliuzijo

mis, jei pati Maskva savo veržlūmu nebūtų variusi vyksmo pirmyn. Neįtikėtinai žisurus teroras Maskvos okupuotuose kraštuose, jos organizuotas perverimas Čekoslovakijoje/1948m. vasario mėn./ bei jos ištakoje esančių kraštų visiškas subolševiki nimas, ištikino Vakarus, kad ekonominiu priemonių maža, kad agresorius trūmačioms sudrausti reikia konkretesnių žygių.

Tos konkrečios priemonės pasireiškė 1949m. kai buvo sukurtas Atlanto pakta, kurį sudarė dvylikos valstybių: JAV, Anglija, Prancūzija, Italia, Portugalija, Danija, Olandija, Belgija, Norvegija, Kanada, Islandija, Liuksemburgas. Bet tais reikalais laisvujų tautų pasitarimai vyko lėto kai. Iškilmingai pasirašytas Atlanto paktas taip ir liko popieriuje, ne visos valstybės, jį pasirašiusios, ratifikavo. Cia į pagalbą atejo vėl ta pati Maskva, kai jos iniciatyva buvo sukeltas Korejoje karas. Prasidėjus karo veiksmams Korėjoje, jau visi galutiniai ištikino, kas yra kaltininkas ir kad jam sudrausti reikalinga ginklo jėga. Ivykiai pradėjo sparčiai vystytis ir palankiai parvergtų tautų lūkesčiams. Atlanto paktas visų pa sirašiusių valstybių buvo ratifikuotas, paskirtas vyriausias vadovas JAV gen. Eisenhaueris, pasižymės ypatingu sugebėjimu dirbti su īvairių tautų bių žmonėmis. Atlanto valstybės buvo suskirstytos sektoriais ir paskirti tų sektoriių karinių vadų Karinėms Europos pajėgoms sustiprinti JAV atsiuntė keturias divizijas. Europos sąjungos gin kluotosios pajėgos perėjo gen. Eisenhauerio žinion, o buvęs jų vadovas maršalas Montgomeris buvo paskirtas Atlanto pakto karinių dalinių inspektorium.

Gen. Eisenhaueris yra pareiškęs, kad jo vadovybėje esanti Atlanto pakto kariuomenė jau dabar galinti daugiau, kaip sulaikyti agresorių ant Reino.

Po Čerčilio pasikalbėjimų Vašingtone su Trumanu buvo paskirtas ir Atlanti pakto jėru pajė-

gu vyriausias vadas JAV admirolas Mekormik.

Šiuo metu kalba eina spie vakarų Vokietijos priemimą i Atlanto pakto. Pakto valstybių parlamentai jau baigia ratifikuoti susitarimą pagal kurį bus priimtas i Atlanto pakto Graikija su Turkija. JAV jau seniai veda derybas su Ispanija dėl bezių. Nors Ispanija oficialiai nėra Atlanto pakto narys, bet, būdama susirūšusi su Portugalija Iberijos paktu, karo atveju dalyvaus drauge su ja.

Gen. Eizenhaueris kiekvienoje Atlanto pakto salyje ruošia rezervas, kad kadrinės kariuomenės islaikymas neapsunkinti tų kraštų ekonomikos.

Atlanto paketas-galingas karinis vienetas, kuris vis suga ir stiprėja ir dar stiprės. Jo tikslas - išsugoti taiką, okilus karui, uztikrinti pergalę.

Jungtinių Europos Valstybių idėja pirmasis iškėlė Čercilis 1946m. Sveicarijoje. Čercilio iėjelė minti stipriai pareme Italijos min. pirminkas de Gasperis ir Belgijos min. Spakas.

Po paruošiamųjų darbų ir eiles posėdzių, kurie pareikalavo gana daug laiko, 1949m. gegužės mėn. Strasburge/Vokietijoje buvo priimtas Jungtinių Europos Valstybių/JEV/statutes. Posėdziai ir toliu tebevyksta Strasburge, kur dalyvsuja penkiolikos valstybių atstovai. JAV siūlčia stebėtojus, nes jos yra suinterisuotos Europos vieningumui. Nuolatinai veikia sudaryta iš penkiolikos valstybių taryba, kurios svarbiausias uždavinys studijuoti būdus sujungti Europai i politinių ir ūkinė vienėta.

Parlamenta sudaro daugumoje karstai Europos vienybės salininkai. Ju diskusijose sienų klausimas darosi nebeaktualus. Parlamente daugiausiai diskutuoja apie del busimos JE struktūros, kur vyrauja trys atrodes: 1/ federalistai - jau daugiau nori JEV; 2/tarpvalstybininkai - siekia, kad valstybėms, įeinančioms į JEV, būtu palikta daugiau suvereninių teisių; 3/ funkcionalistai - siekia la-

bai lėto Europos vienybės vyksmo. Paskutiniųjų deu
giasusia randasi anglų atstovų tarpe.

Paskutiniu laiku kiek daugiau buvo nusivilta
anglų konservatoriais. Kai Čerčilis grąžo Angli-
joj į valdžią, karštieji Europos vienybės šalininkai
kai dėjo daug vilčių, kad ir Anglija aktyviai da-
lyvaus europiniame sąjūdyje. Bet Anglija ir to-
liau lieka nuošalisa, kaip kitos valstybės, nes ji
turi specifinius išipareigojimus Britų Tautų Bendruomenės
ir JAV atžvilgiu/Britų Tautų Bendruomenės
sudaro laisvos tautos, susijungusios po Angli-
jos karaliaus karūna/. Francuzai bei belgai bi-
jo per didelio vokiecių dominavimo, jei nedalyvau-
ja anglai; vokiečiai vėl nerodo per didelio entu-
zijsmo, kol nera suvienyta Vokietija. Bet nežiū-
rint visų nesklandumų vyksmas gana spartus, turint
gservoje, kad tai istoriniai nutarimai daromi. Ten-
ka pastebeti, kad pavergtos ryti Europos tautos
laikomos europinės bendruomenės nariais, ir įvyku-
sioje tų tautų konferencijoje š.m. sausio mėn. 21-
24 dienomis Londono dalyvavo daug europinės sąjū-
džio žymių veikėjų.

JEV sukūrimė yra pasiekta jau ir realių daly-
kų, tai vadinančios Šumano planas. Pagal tą planą
šešios valstybės: Francūzija, Italija, vakarų Vokie-
tija, Danija, Belgija ir Liuksemburgas sunkiajai
premonė sujungia bendram neudojimui, atsižadėda-
mos suvereninių teisių. Dauguma valstybių ių parla-
mentų, dalyvaujančių Šumano plane, tą susitarimą ra-
tifikavo. Si ūkinė vienybė duoda tvirtą pagrindą
Europos politinei vienybei. Eventualaus karo pavo-
jus tarp senųjų priesų Vokietijos ir Francūzijos
darosi visai negalimas. Prie šio susitarimo palie-
kama teisė prisidėti ir kitoms valstybėms.

Antras realus dalykas, duodas rimtą pagrindą
sukurti JEV, yra pleveno planas, t.y. planas euro-
pinei kariuomenei sukurti. Tuo pačiu iësprendžia-
mas visiems priatinu bûdu ir vakarų Vokietijos
dalyvavimas laisvųjų tautų gynybos sistemoje. Euro-
pinės kariuomenės kûrime kol kas dalyvauja tos pa-

čios valstybės, Šumano plano dalyvės. Šiuo metu jau susitarta dėl europinės kariuomenės adminis travimo, finansavimo, santykiaivimo su Atlanto pakto ginkluotomis pajegomis ir kt. N. sutarti klaue simai bus perduoti svarstyti Atlanto pakto šalių atstovams susirenkantiems Vasario mėn. Lisabonoje. Paskutinio meto pasitarimose dėl europinės kariuomenės sukūrimo vakarų Vokietijos atstovas prof. Halstein išreiškė pageidavimą, kad jo tauta būtų priimta į Atlanto paktą, kaip lygiateisis narys. Pasitarimu metu sudaryta europinės kariuomenės administracinių komisijs iš devynių narių: po du vokiečiu, italu ir prancūzu bei po vieną belgą, olandą ir liuksemburgietį. Adminis tracinių komisijs bus atsakinga parlamentui. Vi sas šias pastangas stebi ir remia JAV.

Turint galvoje šiuos milžiniškus derbus, visgi jie vykdomi pakankamai sparčiai ir, kas svarbiausia, tvirtu pagrindu, nes tautos dalyvauja lais vu noru. Jau ne laikas skiria mus nuo to momento, kai po JEV žalia-balta vėlisva stos vienodai sp ginkluotos, vienodai aprėngtos ir vienos komandos klausančios įvairių tautų armijos, kad Europoje būtų išlaikyta taika, kuri nėra īmanoma, kol šimtas milijonų europiečių neša nuožmū raudonojo budelio junga.

Tolimuose Rytuose atsverti bolsevikinei Kini jai jau senokai kombinuojamas Ramiojo Vandenvyno paktas, kuris nebuvo įgyvendintas, kol nebuvo pasirašyta taikos sutartis su Japonija. Po taikos sutarties su Japonija pasirašymo San Franciske, Trumeno īgaliotinis ambasadorius Daleses, émési energingų žygių paktui sudaryti. Ta paktą sudarys JAV, Japonija, Australija, Filipinsai, N. Zelandija. Kadangi N. Zelandija yra Britų Tautų bendruomenės narys, tai karo atveju dalyvautų ir Anglija su kitais tos pačios bendruomenės nariais.

Šio paktu sukūrima, reikia manyti, paskubins eina gandai, kad Kinijos bolševikai besiruošia už pulsi Vietnamą. Vietnames žymiai svarbesnė bazė

už Korėją kaip kariniu atžvilgiu, tarp ir savo turtais. Trečasis pasaulinis karas čia turėtų daugiau galimybių užsiliėpsnoti, negu iš Korėjos. Mors Azijos tautose ir yra gana daug neapykantos va kariečiams, bet ir jos jau spėjo išitikinti, kad pasirinkimas čia tėra vienas-tie patys "nekenčia mieji", nes naujieji laisvės nesėjai yra daug bai sesni.

Kiek susitrūkdė Artimuju Rytų pakto sumūri - mas, kuris liko ir ne toks aktualus, kai Turkija ir Graikija priimsmos į Atlanto paktą. Čia ne-sklandumų įnešė Irane ir Egipte vykę nepalankūs Vakarų atžvilgiu veiksmai. Iranas, pasinaudoda - mas tarptautine situaciją, nutraukė su Anglija su terti, liečiančią naftos eksploatavimą, o Egiptas nutraukė 1936 metais sudarytę sutartį, pagal kuria Anglijai tenka atsakomybe už Sueso kanalo saugumą. Kai iš Irano anglai pasitraukė, tai Egip te pasipriešino visu grieštumu. Egiptiečiai pama tė, kad jų zingsnis šiuo metu yra neprotingas, pa keitė vyriausybę ir padėtis greičiausia stabili zuosis ir prasidės Anglijos-Egipto derybos. Pa gal dabartinę padėti Irano ir Egipto dalyvavimą Artimuju Rytų pakte nėra galimas. Paktą suda rytų Anglija, Prancūzija ir Turkija. Keikia tikėti, kad ir čia laisvosios tautos yas būdus ir galimybes susitarti, nes Maskva verčis tai padaryti.

Amerikos žemynas stropiai ruošiasi prieš bol ševizmą ir yra gana vieningas. Ta vienybė pasireiškia ypač dabartiniu metu. 1951m. kovo mén. 26 d. įvykusioje Amerikos žemyno užsienių teikalų mi nistrų pasitarimuose visais klausimais buvo susi tarta vieningai, kokiui būdu priesintis bolševiki nei agresijai.

Trumpai peržvelgus leisvojo passulio pasiruo simą ir pranašumą prieš bolševikinę, nesunku išpranašauti bolševizmui galę. Karas neisvengiamas o kieno ouš je bus pergale - daugiau negu aišku.

R i n g a i l i s

D V I M I R T Y S

/Ištrauka iš romano "Laiku, "riūty"/

Iš nekties suvažiavę mašinomis rusai jas pali ko kaimuose ir anksti ryta pradėjo girios valymą. Tačiau miškų masyve keliose vietose buvo girdėti ilgesni ir trumpesni susišaudymai.

Po pietu į Vidugirių kaimą išsinešė ūsasi du sužeistuosius. Paguldė juos žemėje ant kariškų palapinių ūkininko Mačiulio sode. Sanitarai buvo, matyt, jau suteikę jiems pirmąją pagalbą. Lauke gydytojo, kurs buvo sustojęs gretimam kaime ir turėjo tuojaus atvykti. Vieną sužeistųjų kareiviai vadino Vanka, o antrą Mite. Abu buvo išbalė, blizgančiom skim, abiejų drabužiai sukruvinti. Vanka buvo tam siaiplaukis, didelio ūgio, tvirto sudėjimo. Jis griežė dantimis ir 1tūzusisi blaskes ant kruvinu palapinių. Žaizda buvo, matyt, labai skaudi, nes tarpais jis siurpiai užsisaukdavo. Mite gi buvo smulkutis, šviesiaiplaukis, matyt, dar labai jaunas berniukas. Jis gulėjo tylisi ant savo palapinių nedejuodamas ir nevasitočiamas. Tik iš veido buvo matyti, kad ir jis labai kenčia.

Kai Mačiulis priėjo artyn, sanitarei, parodė į sužeistuosius, tuojaus émę keikti banditus ir tuos šunsnukius pagiriečius, kurie juos prilaiko.

-Ar jū nieko nenušovėt? -užklause Mačiulis.

-Kur tau? Beeinant per mišką, mus užpylė ugni mi ir visi pabėgo... -vėl iš ruso lūpu pa sigirdo keiksmu srovė.

Mačiuliui iš karto pasidare lengviau ant širdies. Iš pat nakties, kai tik pamatė tokią daugybę rusų, buvo baisiai neramu. O dieną, kai išgirdo girioj susišaudymą, ir jis pats ir žmona ir vaikai pasidare kaip mirę.

Bijodamas, kad iš veido neatspėtu jo nuotaiką Mačiulis priėjo prie sužeistųjų ir émę juos apgailestauti: tokius puikius vyrus... tokie prakeikti banditai...

Rusų įtūžimas truputį sprimo, ir jie Mačiuliui émési aiskinti, kad Vanka sužeistas truputį že -- miau šonkeuliu, matyt, i kepenis, o Mité į kirkšnį

-Ar pagys? -paklausė Mačiulis.

-Sunkūs sužeidimai, -prasmurméjo vienes rusas ir taip, kad sužeistieji nepastebetų, beviltiškai mostelėjo rankas.

Pagaliau pasirodė dalinio gydytojas Seriožinas ir politinis vadovas Trubakovas.

Gydytojas émési apziūrineti sužeistuosius. Pirmiausia jis priejo prie Vankos. Vanka, matyt, atéjusiu į karto nepazino. Tik gydytojo pajudintas, jis apsižvalgė. Jo apsinisaukęs, lyg dulkémis apneistas, veidas kiek praskaidréjo ir jis émė kalbēti, o jo balse girdėjos ištūzimo gaida:

-Nebereikisi! Geriau nejudinkit... Ai, ai.....
Skauesmes koks... Vistiek matau, kad galas! Galas! Ir už ką? -čia jis zvairomis pazvelgė į politruką ir, matyt, dar labiau ištūžo.

-Eik čia artyn, Trubekove! Tu, sunie prakeik - tas! -émė jis šaukti politrukui: -Menai, kad aš tavei dar bijsu? Nebijeu! Dabar tu, bries mane bejégis. Nors pries mirti dar prispausiu tau skis.

Dalykas buvo toks netiketas, kad Trubakovas iš karto sumiso, nebežinodsmas, kas daryti. Sumiso ir gydytojas ir čia būvę kereiviai. Kazkaip šiurpu pasidare Mačiuliui. Gydytojas pirmasis susigriebė taisytą padėti.

-Nejudék ir nesūksuk, -kreipėsi jis į sužeistą jį, -pakenks...

-Tiems, kurie dar nemirsta, tai galėtų pakenkti, bet ne man, -strežė Vanka: -Dabar aš galiu kalbēti, ką galivoju. Tai pirmą kartą gyvenime, nes zinau, tai dabar nieko nepakenks... Ko taip isbaisi, Trubakove? Nieksė! Stalino budeli! Žinok, kad visi gyvieji tau nori pasakyti tei, ką aš dabar tau saksu. Prakeikiu tave! Ir Staliną, tavo dievą! Tebus prakeiktas žmonijos žudikas! Išvokiantis gruzinas!

Tai buvo tiesiog perdaug. Politrukas Trukako - vas visiškai išbalo ir griebesi pistoleto. Gydytojas šoko jį raminti:

-Drauge vadove, dėl to nesijaudinkit. Matote, jis kliedi. Jo sąmonė aptemus. Jis nebeatsako už savo veiksmus.

-Matosi, koks čia kliedėjimas, - suurzgė politrukas ir, pripuolęs prie Vankos, ėmė šaukti grasinda mes pistoletu:

-Nutilk, niekše: Žinai, kas laukia už tokias kalbas...

-Šauk, šauk! Greičiau baigsis... Visą amžių bado kenciau, dabar dvésiu. Šauk! Ko bijai šunsnu ki? Gink Stalino vardą. Matai, kad aš spisunu jam į snukį? - ir taip vienas po kito pylesi ilgiausia matyti, visą amžių taupytau keiksmų virtinė Stalino vardu.

Trubakovas šokinejo su pistoletu rankoje ir mirtinai nustebintas, kad štai žmogus gali taip pasibaisetinai jo nebijoči, buvo be galio sumišęs ir įtūžęs.

-Jeigu aš zinočiau, kad jis čia nekliedė, baigtą! Būtų baigta su juo! - momentais pasigirzdavo jo balsas pro Vankos keiksmų srautą.

Antres sužeistasis mažasis Mite taip pat buvo be galio nustebintas viso šito incidento. Jis net pasikėlė snt savo kruvinų palapinių ir prasižiogęs stebėjo tą baisingą maištą. Pagalisu jis prabilo tyliu ir švelniu balsu, kreipdamasis į Vanką:

-Vanka, broli, ką darai? Argi taip reikia pries mirtį?

Maištininkas Vanka, matyt, išgirdo Mites balsą, pritilo, pasuko jo pusėn veida ir pasakė:

-Gails tavęs, Mite. Tu vargšas žmogus... Gal būtum net šventas... Bet tavo dievas niekšas ir baidykli. Todėl prakeikiu aš ir tave. Vargšas tu ir nelaimingas kvailys! Apakėlis! Prakeiktas asilas! Mele tu užaugai, pasaulio nematei, teisybės nepazistu...

Bet Vankos jėgos, matyt, jau baigės. Jo Žodžiai

ėmė darytis be saryšio. Pagaliau jis visai nutilo, ir jo veidas apsiniaukė. Prasidėjo agonija.

Gydytojas priejo pasilenkė, pasiziūrėjo ir pasakė:

-Baigiasi.

Politrukas išidėjo pistoletą makštin.

Gydytojas priejo prie Mítės ir pradėjo ji apžiūrinėti. Paskui, paejės į šali, mostelėjo politrukui ir pasakė:

-Ne daugiau, kaip kelios valandos gyventi. Vežti ligoninę nebeverta.

Ir grąžės prie ligonio, gydytojas išvirkštė jam skausmą reminanciją vaistų.

Trubakovas šnairisi pažvelgę į Vankos lavoną ir kreipesi į Mítę:

-Kaip tau pasitaikė, Mite?

-Manės per pirmą susišaudymą nesužeide. Antra syki, košiant kvartalą, mes keliėsė į jom salis ir pasibebėjom vieną banditą. Šuktelejau draugams, kad vinkimės, bet jie tik patūpčiojo. Nesivijo. Tada aš vijau vienas...

-Kas tokie nesivijo? - užklausė politrukas ir tuoju išsitraukė bloknotą.

Mítė pasakė jam tai ir kalbėjo toliau:

-Taigi, aš vejuos, o jis sustoja, šauna į mane ir vėl bėga. Bet aš nebodamas vijaus ir vijsus, kol iš vieno tankaus eglaičių kupsto gavau šią šūvi... Bet aš nesigailiu, drauge vadove, savo gyvybės... Už Stalingrą, už tévynę....

Politruka ~~š~~dziugiai nušvito ir kreipėsi į ten visą laiką besitrinantį Mačiulį:

-Matsi, koks mūsų kareivis? matai: šitoks, tai retas žmogus, tai nepaprastas žmogus, -tėsė politrukas, tiesiog patekdamas ekstazē: -Visą laiką pažistu jū. Ne toks kaip kitis: nei jis vogė, nei jis simuliavo, nei apgaudinejo... Ir net nesikeikė, žino ma, jei nebuvo būtino reikalo.

-Taip, tai, metyt, šventas žmogus, - tarė Mačiulis su slėpta ironija.

-Taip, tiesiog šventas, - atsakė politrukes visu

rimtumu,-vienas toks žmogus visame pulke. Visą šią prakeiktą spylinkę vertėtų už jį vieną susauðyti.

-Venka baigësi.Matyt, ir man greit bus tas pat^s,-taré Mité:-Drauge vadove,išimkite man iš kišenės draugo Stalino paveikslą.

Vadovas išémė paveikslėli ir padavė jį Mitéi.Nimirėliška sužeistojo ranka atsargiai paémė paveiksliuką,o žibancios akys pagarbiai į jį sužiūro.

-Drauge vadove,-taré jis patylom:-dabar eš prešysiu,palikite valandėlei manę vieną.

Politrukas ir gydytojas nuo jo pasitraukė. Mačiulis įėjo į pirkią,iš smalsumo prasivérė lenga ir stebėjo sužeistąjį.Mité tylisi ir švelniai,lyg ekstazės apimtas,žiūrėjo į Stalino ir kazką patylom šnabzdėjo.

-Lyg melstusi-,taré sau Mačiulis.

Kartais,matyt,nebegalėdamas pakelti skausmu,Mité sujudėdavo,ir girdėjos išskaudūs,patylom tariami žodziai:

-Staline,mano Staline,kodėl manę apleidai ?

Ir m atomai nuo tu žodžių jsm palengvėdavo,jis nurimdavo ir vėl su tylie ekstaze žiūrėdavo į Stalino paveikslą.Taip tėsesi visa pusvalandži,kol Stalinas iškrito jam iš rankų.

Kai Mačiulis vėl išėjo laukan,politruko nebebuvo.Prie Mites lavono stovėjo gydytojas.

-Mire?-paklausė Mačiulis.

-Mire,-atsakė gydytojas.Paskui patylejės pri dūrė:-Jūs ,tur būt,žinote istoriją apie du latus? Ar ne panašu?

L A I S V Ě S kovu A I D A I

N.B u t a u t a s

TAIP ŽŪSTA PARTIZANAI

1946m. birzelio mėn. bolsevikinė valdžia Biržų girion metė dvi divizijas kariuomenės, norėdama galutinai sunaikinti ten gyvenančius partizanus. Partizanų būriai susidūrė su tokiuo skaitlingu priesu, po trumpų kautynių pasitraukė ir ligi vėkaro manevravo po girių. Naktį gi išsimušė į laukus.

Partizanas Skeberdis taip pat tuo metu pasitraukė iš girių ir apsistojo kaime pas vieną gyventoją. Tas gyventojas iš senių buvo žinomas kaip komunistuojuantis, bet prt. Skeberdis juo kaip senių pažįstamu, visą laiką pasitikėdavo. Prt. Skeberdžiui nuėjus miegoti į daržinę, namų šeimininkas nubėgo į netoli ese kaime stovėjusį dažinio būstinę. Bematant prištate sunkvežimisirus spie trisdesimt žmonių. Priartejė prie daržinės rusai ėmė šaukti Skeberdžiui, kad jis pasiduotų, tačiau tikras lietuvis partizanas niekad gyvas nepasiduoda į prieso rankas. Todėl ir Skeberdis į rusų šūkavimus atsakė taikliais šūviais. Tuo krito pora rusų. Likusieji sumiso. Tuo pasinaudodamas Skeberdis bandė bėgti. Bet greitu laiku buvo pašautas į kėją. Nežiūrint to, slinko pirmyn, taikliai atsišaudydamas. Rusai, išgązdinti jo ugnies taiklumą, nedriso per daug arti liesti. Tačiau prieky buvo nenugalima kliūtis: upė. Negaledamas su savo persauta koja per ją persikasti, Skeberdis atsigulė pakrantėj ir kovėsi su puolanciu priesu. Geradalis prieso dalinio buvo išskinta jo taiklių šūvių. Likusieji nebeklausė komanduojančio ir nesiryo slinkti pirmyn.

Sumišęs priesas nutarė šauktis pagalbos. Iš

Biržų atvažiavo dar trys mašinos rusų. Bet atėjo ir vškaras. Priešas, suprasdamas, kad sužeistasis Skeberdis nebegali pabėgti, apsupo jį ir laukė iki ryto. Prt. Keberdis taip pat laukė ryto, gerai žinodamas, kad tas ytais bus jam paskutinis. Tačiau jausdamas širdy tikra partizanišką pasiryžimą, jis tiktai kaupė jėgas tam, kad gelétu pa-skutiniuosius šovinius kuo taikliau išsaudytı.

Rytą kautynės atsinaujino. Pagaliau priešai nu-statė, kad šūvių iš jo pusės nebegirdeti, nes Skeberdis šaudesi tol, kol turėjo šovinių. Prislinkę arčiau, jie pamatė, kad Skeberdis jau guli sukri-tęs žemėje. Pamanę, kad jis jau nebegyvas, rusai vi-su urmu puolė pirmyn: kiekvienas norejo savo ran-ka pribaiti gal dar kiek kvėpuojanti atkakluijį priesą. Tačiau vos pirmasis rusas prie jo pribé-go, pasigirdo sprogimas. Tai Skeberdis, apsimetęs negyvu, patraukė savo paskutinę granatą.

Tik po to rusai išliejo savo kerštą ant nar-siojo partizano lavono, beveik į atskirus gaba-lus jį sudraskyti. Gal būtų visai susmulkinę, bet prisiminé, kad lavoną dar reikės paguldyti ant gatvės.

Tada lavono liekanos buvo padėtos ant neštuvą, /kad neišsimetytų po gabalą/ ir nugabentos į Biržus. Ten dideliam komunistų džiaugsmui neštuvai buvo pšstatyti miesto gatvėje. Ant partizano Skeberdzio rankovės buvusi tautinė vėliavėlė su užrašu "Lietuva" buvo priklijuota jam ant kak-tos. Tai lietuviams stebėtojams nenorom keldavo minti, kad tas sudraskytas atkaklaus kovotojo kūnas tarytum simbolizuoją priešo sudraskytą ir išniekintą Lietuvą.

Besikaudamas Skeberdis pačiu rusų žiniomis iš vedė iš rikiuotės dyliką jų kovotojų, aštuonius iš jų nukaudamas vietoje. Komanduojantis priešo karininkas, nustebintas šio partizano kovingumo, pareiškė: jei tokiu vyrų būtu apie trisdešimt, jiems īveikti reikėtų viso mūsų pulko.

I S L A I S V O J O P A S A U L I O

SVEIKINIMAI IS LAISVOJO PASAULIO

Kaledų švenčių ir Naujuju Metu proga "Amerikos balsas" perdavė visą eilę sveikinimų lietuvių tautai iš laisvojo pasaulio. Kaledų švenčių proga pavergtąjį krastą sveikino Lietuvos pasiuntinys įgaliotas ministras Amerikai P. Žadeikis, Vyriausiojo Lietuvos Islaisvinimo Komiteto ir Vykdamosios Tarybos pirmmininkas prei. M. Krupavičius, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmmininkas L. Šimutis, Kauno vyskupas V. Brizgys ir kt. Neujūju Metu proga sveikino tas pats Lietuvos pasiuntinys įg. min. Žadeikis, VLIK-o ir VT-os pirm. Krupavičius ir Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius dr. Grigaitis.

Cia duodame kai kurių sveikinimų santraukas:

VLIK-o ir VT-os pirm. Krupavičius

kalėdinis sveikinimas

Brangūs broliai ir sesės, pasilikę Lietuvos žemelėj!

Sulaukę švenčių ir zvelgdami į naujuosius metus, jūs su baime klausiat, ar mūsų tauta nebus galutinai sulaužyta Rusijos meskos. Bet ateities migloje yra visa eilė reiškiniu, kurie mus viltingai nuteikia. Užsienyje sudarytas Vyriausias Lietuvos Islaisvinimo Komitetas jungia savo gretose visas užsienyje esančias lietuvių politines partijas bei sroves, taip pat krašto rezistencijos organizacijas, kurioms atstoveauja Lietuvos pogrindžio atstovas. Baigiamas organizuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kuri jungia viso pa-

saulio lietuvius vienam didžiajam tikslui.

Lietuvių tauta yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiandien parodė daugiausia pestangą kovoje dėl laisvės. Ji taip pat yra pirmoji tarp tų tautų, kurios šiuo metu sudėjo didžiausias aukas laisvės kovoje. Viso pasaulio spauda labai palankiai rašo apie Lietuvą ir apie jos laisvės siekimą. Ypatingai daug užsienis rašo apie Lietuvos partizanus ir jais žavisi.

Pasaulis pamatęs, koks likimas ištiko komunistų pavergtas tautas, supranta, kokių siaubų jam graso komunistų veržlumas. Laisvasis pasaulis nenori karo, bet bolševikų veržlumas tą karą artina. Karas atneš pasauliui didelių sunaikinimų, bet kartu jis atneš pavergtosioms tautomams laisvę.

Kelėdų proga VLIK-ovardu sveikinu visus pasaulyje išblaškytus lietuvius, ypatingai tuos, kurie yra už gelezinės uždangos, ragindamas nenusiminti ir nepaprastai tikejimo laisve. Mūsų komitetas, īgaliotas krašto rezistencijos, pasižada visomis isgalemis kovoti dėl Lietuvos laisvės, kol pagalissu, jums vadovaujant, bus galutiniai atstatyta Lietuvos nepriklausomybė.

Lietuvos pasiuntīg. min. Amerikai

F. Žadeikio N. Metų sveikinimas

Brangūs broliai ir sesės !

Mensu, kad steinantieji metai bus bent kiek lai mingesni už kitus, kurie paminėti, kaip lietuvių tautos žudymo metai. Gandas egzistuoja mūsų tautos kenčias nuškanbėjo po visą pasaulį, kai Jungtinių Tautų Organizacijai buvo išteiktas Lietuvos vardu memorandumas.

Lietuvos ūkininkas trokšta trijų dalykų: tėviškės, taikos ir tvarkos. Bet tie visi dalykai be politinio perversmo yra neįmanomi.

Mes, gyvendami laisvėje, girdime motinos Tėvynės balsą: "Gelbekit, kol dar nevelul!" Bet mūsų tautos išsigelbėjimui reikalanga politinė rai

dos pakaita. Kad išsilaisvinimas gėtis nėra jo -- kios abejonės. Jam priartinti reikia žengti reli-gingumo, tautiškumo ir kovingumo gairėmis nužymė-tu keliu.

Tik laisvas žmogus, o ne rusų robotas kurs a-teities passauli. Mes nesutinkame ir niekados nesutiksime, kad mūsų tauta neštų jai Maskvos užkrautą jungę.

VLIK-o ir VT-os pirm.Krupavičius

N. Metų sveikinimas

Brangiausioji lietuvių tauta!

Tu skendi kraujuje ir kančiasi, tu nuklojai kau-lais Lietuvos žemele ir pakeles į šaltąsias tai-gas.

Žiaurasis priešas rankas supančioti gali, bet kas supančios laisvą tautos dvasią? Pralietas kraujas gimdo galiūnus, kurie tės pradėta kovą. Kritusiųjų keulai laimėjimą pranašauja. Kiekviena prarsta gyvybę, kiekviens kraujo lašas yra išsilaisvinimo laidas.

Vyriausias Lietuvos Išsilaisvinimo Komitetas žino jūsų sukas ir kančias ir lenkia pagarbai sa-vo galvas. Mūsų komitetas taip pat kovoja dėl Lie-tuvos laisvės, tik kitokiomis priemonėmis, kurios jums nėra prieinamos.

Nepraraskime vilties ! Kovą tikrai laimėsime! Amerikos Lietuviių Tarybos sekр.P. Grigaičio

N. Metų sveikinimas

Brangūs broliai ir sesės, vargstancios Lietu-vos sūnūs ir dukros !

Jau vienuolika metų, kai Stalinas atsiuntė į Lietuvą savo armijas. Siurpsas ima pagalvojus, kiek lietuvių Maskva išzudė ir ištremė pirmąsias okupacijos metais. Antrą kartą okupavę kraštą, bol-

ševikai kankins ir zudo dar žiauriau.

Mes, senieji Amerikos lietuvisi, su skausmu pri simensme Lietuvą, kur yra mūsų bogių kaulai.

Laisvoji žmonija mato, kas ja gresia iš bolše viku pusės ir ji ruošiasi sužlugdyti jų užmačias. Laisvasis pasaulyis yra daug galingesnis, kaip Maskvos tirono valdoma vergu stovykla.

Tikėkite, kad su kiekviena diena ir valenda jūsų išsilaisvinimas artėja.

Linkiu, kad jūsų ir mūsų norai kuo greičiausiai išsipildytų ir prisikelštų laisva, nepriklausoma, demokratinė Lietuvos respublika.

PAGALBOS ŠAUKSMAS IŠ LIETUVOS MIŠKŲ

1948m. rugpjūto mėn. senojoj mūsų sostinėj Vilniuj pogrindzio organizacijų iniciatyva buvo parašytas Lietuvos tikinčiųjų laiškas Sv. Tėvui. Laisvės kovotojų pastangomis šis laiškas pasiekė laisvajį pasauly. Ten jis buvo išverstas į daugelių kalbų/anglų, vokiečių, prancūzų, italų, ispanų ir kt./ ir skelbiamas laisvujų kraštų spaudeje.

Kaip pranešė "Amerikos balsas", paskutiniu laiku visame pasaulyje plėtiai veikiančios organizacijos Tarptautinio Komiteto Krikščioniškai kultūrai ginti vokiška sekcija ši laišką išleido vokiečių kalba atskiru didelio tiražo leidiniu. Leidinys pavadintas "Pagalbos šauksmes iš Lietuvos miškų". Leidinyje iðėtas juodas Pabaltijo kraštų žemėlapis, kur yra parašyti šie žodžiai: "Čia kryžius kovoja prieš sovietų žveigždę".

Leidinys gražisi iliustrutas. Viename paveiksle vaizduojamas čekistų varomas tremtinių virtinės, kitame-isvartyti lietuviški rūpintojėliai, trečiame-tarp griuvėsių pastatyta Stalino statula, salia kurios guli nužudyto žmogaus lavonas, ketvirtame-vaižduojama girios gluduma ir joje besislapstantys ištikimieji tautos sūnūs lietuviai partizanai.

Laiško tekste pasakojama apie nepaprastas lie,

tuvu tautos kančias ir jos nepalažiamą atkaklumą, ginant savo tikėjimą ir kitas dvasine vertybės.

Pazymėtina, kad iš viso laisvasis pasaulis šiuo metu rodo vis didesnį susidomejimą Lietuvai. "Amerikos balso" pranešimu žymūs laisvojo pasaulio laikraščiai ir žurnalai deda išsamius straipsnius apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį bei kovą prieš pavergejus. Vieno žymaus prancūzo žurnalo leidykla išleido net atskira knygą "Pabaltija tragedija", kur daugiausia vietas skiriama Lietuvai.

Tarp kitų viense žymaus Urugvajaus laikraštis išidėjo specialų straipsnį apie lietuvių partizaninę kovą sia antrašte: "Karas Lietuvos dar nepaaiškė".

VISA EUROPA TURI BŪTI LAISVA

Vidurio ir Rytų Europos pavergtųjų tautų konferencija Londono

Sausio 21-24 d. d. Londono vyko Vidurio ir Rytų Europos kraštų konferencija. Šia dalyvavo dešimties komunistų pavergtų Europos valstybių atstovai: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, Albanijos, ir Jugoslavijos. Be to, dalyvavo daug žymiųjų laisvosios Europos politiku. Viso posėdžiavo daugiau kaip 160 atstovų.

Konferencijos tikslas buvo apsvarstyti dabartinę komunistų pavergtųjų Europos kraštų padėtį ir nustatyti gaires, kaip turės būti tvarkomas tų kraštų gyvenimas, kai jie bus išlaissinti.

Konferenciją savo kalbomis sveikino anglų vyras Vyriusybės ir politinių partijų atstovai. Konferencijoj apsvarstytais 24 punktų planas. Laisvuju kraštų politikai savo kalbose pabrėžė, kad dėdėja pavergtųjų kraštų viiltys išsivaduoti, nes, lai važiaus pasauliui stiprejant, kas kart gerauja salygos susitverkyti su Kremlium. Pavergtųjų kraštų atstovai papasakojo apie savo kraštų padėtį ir pabrėžė

kad yra būtina Maskvos tironus nustumti iki ju
buvučios sienos ir ekonomiškai atkurti nuteiro
tus kraštus.

Konferencijoje sekmingesniams dienui buvo sudary
tos atskiros komisijos žemes ukių, kultūros, įsuni
mo ir kt. klausimams spsvarsčiai.

Konferencijai baigiantis, buvo priimta bendra
rezoliucija. Rezoliucijoje sakoma, kad negali būti
pastovios ir tvirtos taikos, kol Europa yra pérda
linta pusiau. Iš viso yra tiesiog pasityciojimas
kalbėti apie taiką, kol šimtas milijonų Europos gy
ventojų neša basisusią vergiją. Rusų kariuomene
atejo Europon ne jos išvaduoti, bet uždeti jai daug
baisešnį jungą, negu buvo Hitlerio laikais. Pavergtu
jų kraštų buitis yra nestyaizduojamai sunki. Ta
čiau jų likimas turės išsispresti. Sątykių išlygi
nimas tarp laisvojo pasaulio ir bolsevikų bus ga
limas tik tada, kai Kremlis atitrauks savo armi
jas iš pavergtų kraštų ir duos jiems iaisvai ap
sispresti. Pavergtieji kraštai pasisako už tai, kad
po išvadavimo jie sudarytu artimai bendraujanti
ekonominių vienetai ir kad jų etkūrimui iš kolchozi
nės vergijos griuvėsių būtų pritaikintas bendras
planas. Taip pat šie kraštai pasisako už politinę
Europos federaciją ir pasizeda po išvadavimo saži
ningai atlikti savo paskirtį, kaip Jungtinės Euro
pos narisi.

Lietuva šioje konferencijoje atstovavo Lietu
vos pasiuntinys Londono dr. Balutis, Lietuvos atsto
vas Paryžiuje dr. Bačkis, VLIK-o atstovas Brakas,
prof. Baltrušaitis, Sidzikauskas, Balickas, Prapuolenė
te ir kt.

"Amerikos balsas", konferencijai baigiantis,
transliavo Lietuvos atstovo Paryžiuje dr. Bačkio
zodį pavergtajai Lietuvai. Kalbėtojas trumpai nups
sokojo apie konferencijos darbus ir pabrėžė, jog
ši konferencija labai sustiprino viltį, kad paver
tiesiems kraštams ateis išsivadavimas.

LIEČUVOS REIKALŲ GYNIMAS JUNGINIŲ
TAUTŲ ORGANIZACIJOS GENERALINĖJ ASAMBLĖJOJ

N i u j o r k a s. 51.XII.11. Lietuvos pasiuntinys 1g.min. Žadeikis JTO pateikė duomenis, spieštai, kad šios okupacijos metu bolševikai išžudė lietuoj virš 50 000 žmonių. Duomenys paremti dokumentais, atvežtais iš pavergtosios Lietuvos. Tarp dokumentų yra milicijos įsakymai, sąrašai ir kiti bolševiku nusikaltimus atskleidziantieji įrodymai.

N i u j o r k a s. 51.XII.21. "Amerikos balsas" perdavė Lietuvos atstovo Paryžiuje dr. Bačkio kalbą iš JTO gen. asamblejos posėdžių salės. Savo kalboj dr. Bačkis papasakojo, kad pavergtų kraštų atstovai įteikė bendrą memorandumą Junginių Tautų Organizacijai dėl padėties tuose krastuose. Lietuvą atstovavo pats kalbetojas ir Lietuvos diplomatijos šefas Lozoraitis. Be bendrojo memorandum kiekvieno pavergtotojo krašto atstovai įteikė atskirus tą krašta liečiančius memorandumus visoms gen. asamblejoj dalyvaujančioms laisvųjų kraštų delegacijoms. Kalbetojas papasakojo, kad VLIK-o paprasyti atstovai gina Lietuvos reikalus JTO. Kartu jis užtikrino, kad lietuvių atstovai užsieny doro visa, kas tik galima, kad pevergtos Tėvynės kančios palengvėtų ir greičiau baigtų.

N i u j o r k a s. 52.I.4. VLIK-o pirm. M. Krupa vičius ir vienes jo paveduotojų prof. Brazaitis lankėsi Peryžiuje, kur jie kartu su nuolatine VLIK-o komisijoje prie gen. asamblejos JTO pirmininkui, sekretoriui ie visoms laisvųjų šalių delegacijoms įteikė visus genocidą /ištisinį tautos naikinimą/ Lietuvos liečiančius dokumentus bendru rinkiniu. Kartu jie perdavė prasymą paskirti JTO komisijoje ištirti padėciai Lietuvos, sustabdyti sovietų terorą ir atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

-----eeee-----

R A U D O N A S I S R O J U S

K. R i v a i s a s

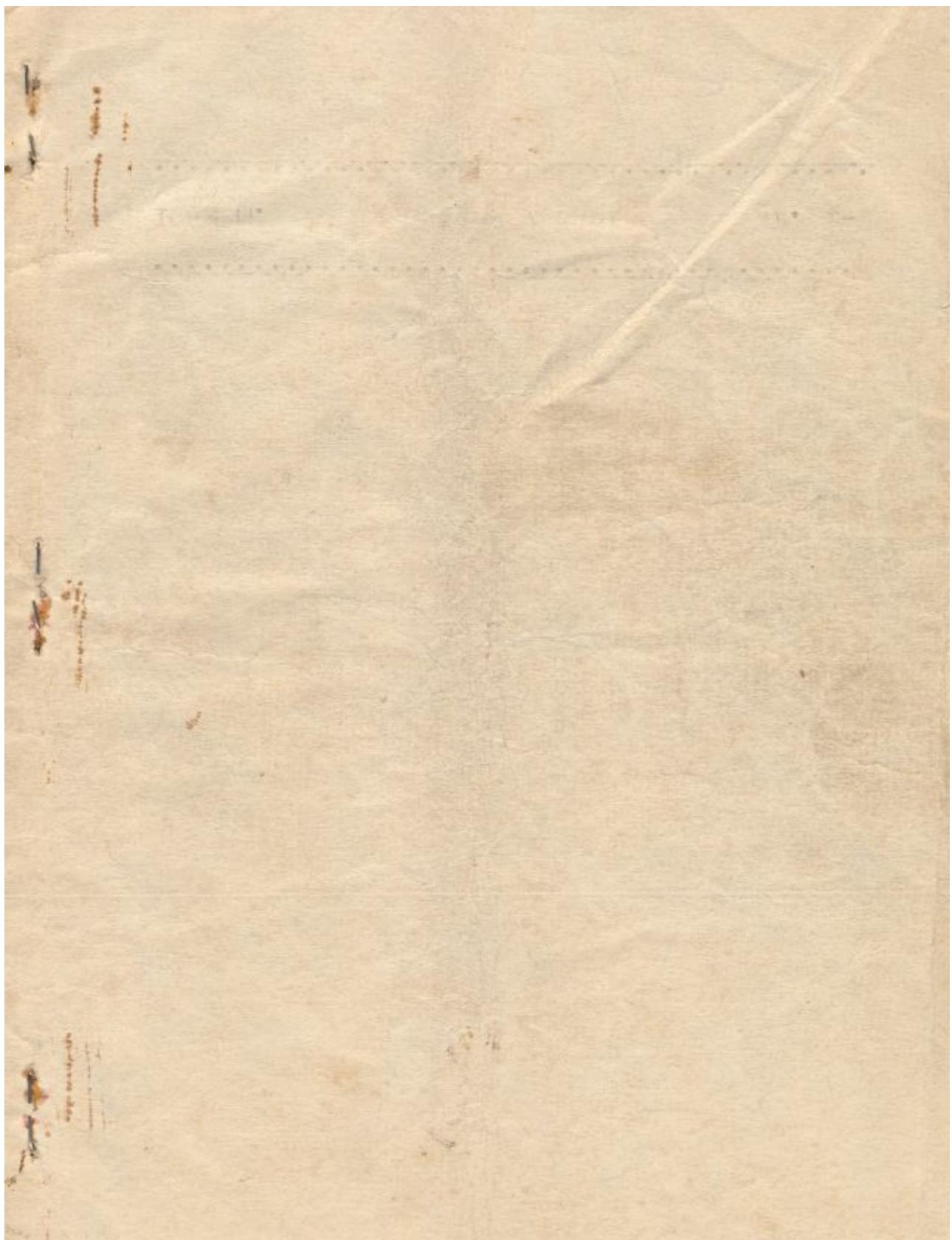
SOCLENKTYNĖS

Soclenktynės ! Soclenktynės !
Nors iš nuovargio sutinės,
Nors jau kvapas paskutinis
Baigia skristi iš krūtinės,
Nesvarbu: iš paskutinių
Reikia bėgti soclenktynių.

Soclenktynės ! Soclenktynės !
Miškas vandeniu patvinės
Kiauros balos ir klampynės.
Krito kuinas paskutinis.
Pats griebk rastą pāaolini !
Ant pečių ! Ir soclenktynių !

Soclenktynės ! Soclenktynės !
Duoklės, duoklės viršplaninės.
Joms maišelis paskutinis.
Nors nuo bado tu patinės,
Čiupk tą pūdą paskutini !
Ant pečių ! Ir soclenktynių !

Soclenktynės ! Soclenktynės !
O sunaganų partinės
Vejas ant kulnų užmynės,
Gula kelisis ant krūtinės,
Išsivilkės iš vatinių,
Keldams tempa soclenktynių.

Atiduok Tėvynei, ka privatai

LAISVĖS KOVAI

LLKS RYTU LIETUVOS DRITIES ORGANAS

1952 m.

gegužis

Nr. 5

M. B. o t v y d i s

A U D R O J

Kai audroj giria viršnem tvojas,
 Kai įtūžę medžiasi liemenim
 Plakasi, o žeme ties šaknim,
 Drebaničiom ir pertempim, kilnojas,

Kai lyg tvanės zemen liejas lietus,
 Kai liepeneja skliautes įstabisi
 Ir kai pušys, pliyodamos skembisi,
 Puola žibui žerindiam palietus,

Pasitempk, kad vėtra nepalenkti,
 O jei žibas pakely partrenkti,
 Vėl pakilk ir vėl keliauk toliau,

Nes, jei būsi atkaklus ir kietas,
 Lyg iš plieno statangus nulietas,
 Tu laimėsi kovą pagalieu.

1949 m.

KOREJOS KARAS IR TOLIMIEJI RYTAI

Užpraejusiai vasarą Korėjoj prasidejęs karas tai buvo pirmasis bolševiku bandymas po praejusio pessulišnio karo stvirs agresija užgrobtis svetimas žemes. Pietų Korėja buvo pati silpniausia vieta visoje Vakarų pasaulio įtakos aferoj. Okupacinė amerikiečių kariuomenė iš čia buvo pasitraukusi. Vietinė Pietų Korėjos armija buvo daugiau panėsi į policiją negu į kariuomenę. Ji neturėjo nei lektuvų nei tankų. Nuo amerikiečių kariuomenės beziu Japonijoj iki Korėjos yra tolakes jūrų kelias.

Natydami tokias sau palankias aplinkybes, komunistai, sutelkę stiprų karinį kūnālą, tikejo si per porą sevaicių susidoroti su pietines Korėjos respublika. Rusija tuo metu buvo kaip ir visi pasitraukusi iš Jungtinių Tautų Organizacijos. Vakarų politikų spėjimu tai reiškė, kad ji norejo turėti laisvas renkasi betkuriems veiksmams ir po pavykusios savo satelitų operacijos Korėjoj ruošiasi savo karine jėge užgriūti įsievajių pessuli.

Deja, komunistų operacija Korėjoj nepavyko. Sumensus manevro dėka gen. Nakarturas, vadovaudamas JTO kariuomenei, visiškai sutriuškino komunistinės Korėjos armija. Maskva pamėčiusi, kad Korėjos operacija, kurui užsitempiant, neduoda lauktu rezultatų, susigėdo ir grįžo į Jungtinių Tautų Organizaciją.

Korėjos karas buvo didelė pamoka komunismui. Jis atneše jiems didziulį nusivylimą. Pasirodė, kad komunistai yra bejėgisi net tokioj vietoj, kur Vakarai buvo silpniausiai. Geibedamiesi nuo gėdos ir galutinio pralaimėjimo, komunistai pradėjo kisti į ugnį komunistines Kinijos reguliariosios armijos dalis. Bijodami stvirtinti išstatyti raudonąją Kiniją į karą, komunistai šiąs dalis sumane dangstyti savanorių varcą. Kadangi Jungtinės Tautos, nenoredamos greito konflikto išsiplėtimo, ten nesiunte dides-

nic skaičiaus kariuomenes, tai komunistams, tieša, didžiausiu nuostolių kaina vėl pavyko priarteti prie pirmynės abiejų Korėjos dalių sienos. Tiesa ta riba praeityje vėsare ir prasidejo palisubų derybos, kurios tebesitęsia iki šios dienos.

Kas vertė komunistus leisti į šias derybas? Be abejo, tai, kad jie pamėtė eiga persilpninę ginklo Jėga susidoroti su Korėjos klausima ir pabigo predatojo konfliktą galimo išsiplėtimo Tolimose Rytuose. Jeigu jie ir nesitikėjo derybų keliu kaip norėjus palankesnio laimėti, tai norėjo, uždviestomi laiką, susidoroti su visiems sunkumais komunisti - nej Kinijoje ir sutelkti joje gelingesnę ginkluotę pajėgą, kad galėtų po derybų atnaujinti predatoji puolimą žymiai stiprėnais amigais. Antras dalykas, tas komunistų delinės, be abejo, reiškė norė pasiruošti atominiu karui ar bent iš viso atominio karo baimę.

Įaikišus Kinijos komunistams į Korėjos karo, vyriausias Jungtiniai Tautų kariuomenes vadovas gen. Makarturas priejo išvados, kad tokioj padety su užpuolikais nebūs galima kitaip susidoroti, kaip tik puolant Kinijos teritoriją. Todėl jis pareika levo stipriais aviacijos d liniais pulti Mandzūriją, Čankaičeko armija iš Taivano perkelti į Kinijos smuzemą, į Korejo atsiusti žymiai didesni kiekiai kariuomenes. Jis teigė, kad tik tokiu būdu galima komunistams ikvėpti taikos mintį, erbabent sumazinti žmonijos leukientį Kraujo preliejimus, kuris bus tuo didesnis, kuo daugiau bus leista priešui pasirengti karui. Vertindamas komunistų karines pajėgas, gen. Makarturas teigė, kad jos iš viso nėra pribrendusios kevoti su amerikiečiais.

Tačiau Jungtinės Tautos nesiryžo intis šiu Ma karturo pasiūlytų priemonių, dalinai tikėdamos, kad dar bus galima išvengti šio konflikto išsvytymo į visuotinį karą, dalinai norėdamos bent tolisu ji atidėti. Iš JTOS pusės buvo pasitenkinta tik vienė Kinijos paskelbimu agresorium ir prekybinių suvaržymų uždėjimu.

Amerikiečių vyriausybės atstovai su prez. Tru-

menu priešaky, ypatingai skatinami anglų leiboriai
tinės Etlio vyriausybės bei kai kurių kitų
JTO narių, taip pat nepritarė gen. Makarturo pla-
nui. Trumenas laikėsi tos nuomonės, kad pirmiau -
sia reikia dar viaka išbandyti karą susibdy-
nai. Jis parciale įmūšė atsakomybęs už karą
išpėtims tik tuo etveju, kai nebūsia jokios ga-
limybės to karą išvengti.

Kadangi gen. Makarturas atsklelisi laikėsi savo
nuosistymo ir neautiko pasiduoti Trumeno di-
rektyvoms, tai jis dideliam daugelio amerikiečių
nepasitenkinimui buvo atlieistas iš pareigų. To-
kios Trumeno vyriausybės laikysenos skyvalizdoj
praejuosių vasara Korejoj prasidejo derybos dėl
palisubų. Amerikiečiai su kitų JTO narių priteri-
mu, be abejijo, šias derybas pradejo ne tam, kad gal-
votų patys komunistams nusileisti. Jie pradejo
šias derybas su viltimi, kad komunistai prades-
ti nuolaidų keliu. Be to, jie tikėjosi, kad derybų
laiką jiems pavyks išnaudoti savo naudai. De-
ryboms besitęsiant kuo ne vienam metu, nėra
abejonių, kad komunistai nėrėsi iš kailio patys
atengdamiesi, kiek galėdami, išnaudoti ju laiką.
Tačiau amerikiečiai tė laiką bent jau ne mažiau
sekmingai išnaudojo, tu metu laikotarpy ivykdyda-
mi stambių ginklavimo programą, padarydami žy-
mios pažangos Vakaru Vokietijos i Junginių ir eu-
ropinę kariuomenę, o ypatingai šiu metu balsan-
džio mėn. pasirašydami saugumo paktus su Japonija,
Filipinais, Australija ir N. Zelandija. Tu pak-
tu pasirašytes reiškia, kad Korejos karui plečian-
tis, minėtos valstybės visom savo pajegom
stos šalia amerikiečių.

Derybos Korejoj tuo terpu eina tik dėl ka-
rinių palisubų padarymo. Jei pavyktų nutraukti
karą veiksmus, ne vėliau kaip po trijų mėnesių
turėtų susirinkti teikios konferencija spręsti
tolimesnio Korejos likimo. Keikia pasakyti, kad
ko ne metus besitęsiančios derybos neduoda jo-
kių siskesnių rezultatų. Visos ju pobūdis rodo,

kad komunistai susitarti nenori, o siekia tik už
vilkinti laiką. Ne be reikalo ši pavasarį pāsi -
girdo visa eilė žymiu Vakaru politiku pasisaky-
mu, kad šios derybos iš viso naturės sekmės. Nors
kaž kas dar ir prileido, kad prie paliaubų gal^r
pavyks prieiti, tačiau, kad po to Korėjoj prasidē-
tu pastovi taika, tuo niekas nesitikėjo. Kaip tik
ta prasme pasiekė žymusis amerikiečių po-
litikas Dalesas, Tolimųjų Rytų problemų žino-
vas. Labai pesimistišku samprotavimu dėl Korė-
jos derybų pareiškė net žinomas taikos spašta-
lias JTO gen. sekretorius Triugve Li. Gi vyriaus-
sias amerikiečių kariuomenės vadovas Tolimuose Ky-
tuose gen. kidzuėjus pareiškė, kad Tolimuose Ky-
tuose reikia laukti iš komunistų betkurių išsi-
šokimų ir kad ten stovinti amerikiecių kariuome-
nė turi būti sukcisusioj parengty.

Kokius reikalavimus amerikiečiai kelia komu-
nistams ir ar komunistai gali tuos reikalavi-
mus priimti? Kol tebesitęsia paliaubų derybos ir
kol taikos konferencija dar nėra prasidėjusi,
tol nera aiskiai formuluotų vienos ar kitos pu-
sės reikalavimų. Tačiau jau paliaubų derybose
amerikiečiai nuistatė tris grieštus reikalavivi-
mus, būtent: kad belaisviams būtų peliktaspai-
sprendimo laisevė grąžti ar negrąžti savon pusę;
kad paliaubų metu būtų nutraukta karinių aero-
dromų statyba Korėjoj ir kad Rusija negali būti
pripažinta neutraliu stebetoju Korėjos paliaubo-
se. Ties šisiais trim punktais paliaubų derybos
tuo tarpu užsikirto. Iš įvairių amerikiečių poli-
tikų pasisakymų aisekėja, kad būsimoj taikos kon-
ferencijoje, jeigu ji īvyks, amerikiečiai bei JTO
sutiks su karo užbaigimu, tik komunistų nuislei-
dimo atveju. Charakteringas ta prasme yra Ameri-
kos uzs.reik.min.acesono pasisakymas, pasirešius
anksciau minėtus paktus su Kamiojo vandenyno
valstybėmis: "Taika Korėjoj bus īmanoma tik tada,
jei komunistai sutiks su protingais pasiūlymsis.

Taigi, Korėjos derybos rodo, kad siuo metu ko-
munistai yra pastatyti pries pasirinkimą: arba

nusileisti, arba tęsti karę toliu. Kas būtų, jei komunistai nusileistų? Pirmiausiai nueitų niekais jų didžiulės karo aukos, kurios amerikiečių duomenimis siekia deugisu, kaip 1 000 000 karių. Be to, visame pasaulyje be galo kristų komunistų markė, nes jieturėtu prisipazinti esg siipni. Pagalbu parodę sī siipnumo zenkių, jie būtų su ne palyginamai cidesne Jėga spaudžiamai ir iš kitų užgrobstu pozicijų ir turėtu arba ir ten nusileisti arba vistiek intis ginklo. Turint galvoj komunistų parodyta siipnumą norėjo, be abejō, iš jų pusės būtų išmintingiausia nusileisti. Tačiau atmintina tai, kad Kremlius bepročiai niekaip negali išsižadėti teorijos apie pasaulio užvaldymą, būk tai, per komunistinę revoliuciją. Antras dalykas, jie yra padare tiek musikeltimi, kad gerai žino, jog vistiek jokios nuolaidos ju neįgelbės nuo kartuvių.

Todel sunku prileisti minti, kad komunistai predėtu eiti nuolaidų keliu. Derybu užtęsimas rodo tik laiko vilkinimą. Tačiau, sišku, tas laikas negali būti vilkinimas be galo. Todel atrodo, kad visai artimoj steityturi paisketi komunistų nuolaidos ar karo isplėtimas. Viens ir kita veda į komunismo pradžią. Todel greičiau reikia ti kėtis, kad tévas stalinas ir jo plesikų gauja iš nevilties ir ištūzimo dar griebsis ginklo.

Tuo tarpu Vakaruose atvirai kalbama apie didžių komunistų karinių planų: pirmiausiai jie, panaudodami miisiniskas Kinijos mases žmonių norę turėti Tolimąjį Rytų frontuose visiškai iklampinti amerikiečius, o vėliau Maskvos armijos turtą užsteigiu puolimu sutriuškinti Europą. Planas būtų visai neblogas, jei tik būtų pakankamai kvapojam vykdyti. Anot misq liaudies priežodžio, jei kisulė ragus turėtų, tai ji visą pasauly subadytų.

Matydami laisvojo pasaulio Jėgą ir nepaprastą jos augimą, be abejō, komunistai ir patys labai mata tiki savo plano sekmingumu. Tas planas

tai tik nevilties planas, nes, kaip pirma sakyta, iš kuo ilo savo galybės pervertinimo predejė karą Korėjėj, komunistai nebenturi kitos išeities, kaip kovoti iki mirties arba kelti rankas suktynę.

Kadaisė komunistai padarė didžiulę klaidą, už puolę Suomiją ir nevykusių operacijų deka susikompromitavę pries visą pasauly. Dabar panasiui tik daug didesnę klaidą jie padarė puldami Korėjā. Daug laimingesni jie būtų, jei nebūtų prikiše pirštų kur nereikia ir jei siandieną jiems dar nereikėtu rinktis: nuolaidos arba karas. Tačiau po tokios beprotynės kelio atgal nera.

Taip ilgai ir neprasmingai užsitraukusios Korėjos palieubų derybos Vakaru valstybėse keli a vis didesnę reakciją pries komunistus. Visiskas Trumeno pralaimėjimas Amerikoje paruošiamose rikiuose ir to rezultate ateisakymas nuo prezidento kandidatūros bene daugiausiai įvyko dėl to, kad amerikiečių publika nerimauja ir reiškia nepasitenkinimą dėl Korėjos konflikto vilkinimo. Žymiu Vakaru valstybių atstovai pasisako už griežtą Korėjos klauso sprendimą tuo atveju, jei palieubų ar taikos derybos suirbtu. Taip Anglijos premjeras Čerčilis, lankydamas šia žiemą Amerikoje pareiškė: jei komunistai suardys pliubes Korėjoj, tai Anglija visom savo jėgom ir visais ištakliais stos šalia Amerikos. Kanados min.pirm.Pirsonas padarė pareiškimą ta prame, kad tuo etveju, jei Korėjos konflikto kitaip nebūtų gelime išspresti, tai turėtų presideti karas su Kinija. Tokios padeties akyvaizdoj darosi eiskus ir drąsusis amerikiečių politiko respublikono Deleso pareiškimas, padarytas si pavasari: užteka komunistams kontroliuti Kinijos sausumę.

Korėja šio metu - tai deganties klausimai Tolimiuose Rytuose. Tačiau ir be Korėjos ten yra degančių klausimų. Tai komunistų sukelti ir iš Kinijos dirigujami karai Vietnamo ir Malajjuose. Pagaliau tai bendroji amerikiečių ir Kinijos ko-

munistų sentykių padėtis. Juk atmintina tai, kad tarp Čankaišeko, sedincio Taivane, ir tarp Kinijos komunistų yra nebaigtos karo padėties. Kadangi amerikiečiai savo karinėm jėgom ryžosi sau-goti Taivans, tai savaimė pasidare karo padėtis tarp Kinijos komunistų ir amerikiečių.

Gresiant Korejos konflikto išsiplėtimui, atrodo, kad tie visi klausimai bus išspręsti vienu kartu. Tadiau nereikiu manyti, kad tų klausimų sprendimas palies tiktais Tolimiosius Rytus. Negalima pamiršti to fakto, kad Kinijos komunistai yra pasirašę karinę sutartį su Rusijos komunistais ir kad, be abejo, jie nesileis pavieniui sunaikinami, bet, kad ir iš nevilties, dar bendygintis bendromis jėgomis.

ooo

K.R i v a i ū n e

1. NEINAVUS I普ROTIS

O teve stalinė brangus,
Jūs negražiai iprates:
Taip ryja nuosavie vaikus
Tik šlyksciosios gyvates.

2. MASKVOS FARAONU PAMINKLAS

Iamžint savo vardui Egipto faraonai
Pristete piramidžių emtiną.
Juodų vergių ir vergų milijonai
Butęsė ten tuos kainus akmenų.

Nauju leiku maskviškiai faraonai
Kitseip sumanę drąsyvent žvaigždes:
Jie savo verius smaugia milijonais
Ir iš jų krauna sau piramides.

IS LAISOVOJO PASAULIO

VELYKINIAI SVEIKINIMAI
IS LAISOVOJO PASAULIO

"Amerikos balas" savo lietuviškų programų klausytojams Velykių avenciu proga perdavė visa eilę sveikinimų. Cia sutrūktai paduodame Amerikos kardinolo Spelmano, Kauno arkivyskupo Skvirecko, Kauno vyskupo Brizgio, VLIK-o pirmininko Krupevičiaus ir Lietuvos pasiuntinio JAV Žadeikio sveikinimus kalbas.

JAV kardinolo Niujorko arkivyskupo

SPELMANO K S I B A

Brangūs broliai anspus geležinės uždangos!
Mes norime, kad jūs galėtumote pasinaudoti vi su tuo, kuo mes naudojamės savo gyvenime. Mes norime, kad jūs galėtumote susijungti su mūsiai, kurie esame laisvi, Dievui leidus.

Kai "ristus traukė atnomet Jeruzalės gatvėmis, vissa minis plukė paskui Jį ir šukė: "Osa - nai!" Jo priešai žiūrėjo į tą eiseną ir kalbejo: "Visas passulis eins paskui Jį". Lygisi ir dabar Jo priešai mato ir pripažista tą patį, nes, nežiūrint jū persekiojimui, vissas passulis eins paskui Jį.

Tačiau po savo iškilmiu eisenos Kristus priėjo penktadienio Golgotą. Jis turėjo praeiti savo kančių kelio. Taip pat, kaip jis, dabar einant savo ketėjimu kelionę, brangūs broliai anspus geležinės uždangos. Tačiau, kaip tie kentėjimai nebūtų baisūs, jūs neturite musiminti. Passulis nėra tamiesnis už Kristaus kapą ir geležinę uždanga nėra sunkesnė už akmenį, kuris buvo ant to kapo užrištintas. Tikėkite Kristumi ir gyvenkite geru viitimi, nes Velykių rytas jau austą.

Keuno arkivyskupo SKVINKSKO k a l b a

Velykiniai varpai šiandiena skelbia pasau-
liui linksmą naujieną, nes Velykos yra džiaugsmo
šventė ir tokios josturi pasilikti emzina. Ši
diena teikia visiems suraminimo ir paguodos. Pa-
guodą ji neša net tiems, kurie šiandieną savo gy-
vybes sukoja.

Kristus prisikėlimo žinia, kuriaž kadais spaš-
talei skelbė visam pasaulyui, priešjuscis Šimtmie-
čioje pasiekė ir mišu Šalį. Daug džiaugsmo ši zi-
nis teikė mūsų tėvams. Daug džiaugsmo turėjome
ir mes patys, kai Kauno katedroj iš tikstantinių
krūtiniai verždavosi džiugi prisikėlimo giesmė.

Tačiau dabar Jūs esate žiaurus likimo ištik-
ti. Mes gi, Šimtmečio ir tūkstačiois kilometrų at-
skirti nuo Jūsų neperžengiamom sienom, bent radi
jo bangomis siunčiame jums savo žodi.

Nemusiminkite, nepraraskeite vilties! Kristus
prisikelė, kad prisikelume ir mes. Šiu laiku tam
soje Kristus įveisia gyvenantys amanys ir tau-
tos nežus, bet prisikels naujam gyvenimui. Linkiu
jums ištvermės ir stiprybės. Vieči, kur Jūs nebūtu
mėte, likite ištikimi savo tikėjimui, savo kalbai
ir paprociams. Tik tas, kuras ištęs ligi galos,
bus išganytas.

Mes tikime, kad prisikels kentiantieji ir pa-
vargusieji. Nuliudusieji gi bus paguosti. Ir gal
greit ateis diena, kai vėl galintai suskambės
prisikėlimo giesmė.

Keuno vyskupo BRIZGIO k a l b a

Prangi broliai ir seses Lietuvoje, kusijoje
ir visame pasaulyje!

Velykų aventus muotai kose sė begu pas jus. Y-
petingai pas tuos, kurie kentante Lietuvoj ir Ku-
sijoj, grąžta ilgesis pilna širdimi.

Velykų varpei gaudžia. Jie skelbia, kad, nors
mokiniai ir buvo padėję Kristaus kūna į kapą, o
tačiau Kristus kėlės, autramdės velnio galybę.

Kristaus prisikelimas tai ženklas, kad tamsoje galybė visuomet esti sutramdoma ir kad tieša galu gale laimi. Prakeikimas kranta galu gale ant visų tamsoje apštalu. Prisiminkime, kas buvo Markas. Prisiminkime, ką daugiausia prisidėjo prie vokiečių teatos nukrikščioninimo. Prisiminkime ir tai, koks prakeikimas krito ant tų, kurie buvo daugiausiai už tai kalti.

Nėra abejonės, kad ateis bausmės diena ir dabantiniams pasaulio kenkintojams, nes viess pasaulis kelsis iš tamsoje ir visi kraštais bus laisvinti. Velyku prisikelimes tai žada.

Tadieiu darbar sunki yra jūsų dalia. Jūs persekiojami, jūs tremiami ir žudomi. Kai kam iš jūsų tenka ir kenkinu dekie. Ypač tiems as linkiu stiprybės. Tegu Viešpata duoda jiems jegu sekти drančio Danielius pavyzdį, kuris skaudžios mirties skyvaizdoj giedojo pagarbinimo giesmę Dievui.

Sia proga nė kreipiuosi ir į tuos lietuvius, kurie savo darbais nusikalsta Dievui ir Tenynėi. Vieni jų yra, ta kvailai sukurstyta minia, kuri tyčiojosi iš Kristaus skausmu ir Marijos kenčios. Kiti yra, kaip tie sandytieji karaiivisi, kurie žisuriai elgiasi su Išganytoju ir mete burta dėl jo drabužio. Treti yra, kaip tas Saulius, kuris persekiojo Išganytoją, kol Dievo šviesa jam atvėrė akis. Linkiu visiems paklydu siems broliams pasekti Saulius pavyzdį, nes leikas lieutis dirbus šlykščius darbus, leikas susiprasti, kad visi lietuvių turi būti broliai ir gelbėti vienaa antrą nuo klaikiojo režimo. Kas tai per vėlai supras, viena dieną gali labai išsigasti, kaip išsigendo tie karaiivisi pamatę, kad Kristaus kapas tąčias.

Bengūs broliai ir sesės! Velyku šventėje as sveikinu daugelio lietuvių ir ne lietuvių tikinčiųjųvardu jus. Linkiu nepraprasti vilties ir stiprybės. Visada gerbkite ir mylėkite tą žemę, kurioje vaikščiojo didieji mūsų kunigaikščiai ir didieji mūsų teatos veikėjai, kurie savo kojo-

mis lietė Šventosios Kazimieras ir net Svencisvicioji Mergelė, pasirodžiusi Biliuvoje miškuose. Senkitės iš Kristaus atsprybes įraskite Jėgu praleikyti gyvaja tautos dvasiai.

Būdami trečioje, mes paaiškime ūkiam savo Tėvynę ir kertas nuo karto išgiratam atsiliepiant Jus, kaip gyvę ir narsią tautą.

Pavešrą lobiai žiemos ledai ir atgyja zomė. Tsip pat ir passulis siuo metu bunde. Vis labiau ji sujudina pavergtąjį kova, nelaimės ir maldos. Tieša, passulis nori taikos, bet ne tokios taikos kurioj jūs kenciate ir mištate. Passulis nori teisingos laisvijų tautų taikos.

Išlaikykite istvermę, ištikimybę ir viltį, ir Jūsų troškimai išsispildys. Dievo Tėvo, dėnuos ir Sventosios Dvasios palaima tenušengia ant Jūsų.

VLIK-o pirmininko
prel. KRUPAVIČIAUS k a l b a

Vissa bažnyčia Šieniono gieda džiaugsminga aileinijs, tačiau žemėje nelaimės, vargas ir saraus. Džiaugsminga velykint giesmė tarytam tyčiojasi iš žmonių skundų. Mūsų tauta kenčia ir laukia savojo prisikėlimo.

Brangūs tsutiedisi, kaip VLIK-o pirmininkas sveikinu Jus VLIK-o verdu. Sveikinu drėsisi, nespokančiu savaitės visaciu ateina Velykos. Ir kuo daugiau skausmo taikiai laukimo dienos, tuo džiaugnia yra prisikėlimas.

Kristus keleis iš numiruziu. Padės Jis ir Lietuvai atsikelti. Ji kelsis ar ekstencė ir grausne negu buvus.

Tik mes neprareaskime vilties ir tikėjimo Lietuvos ateitimi, nes, kuo tų tikėjimą praranda, tas Jis nebėra mūsų tautos Merys. Lietuva tikrai bus Gy. Va. Mes turim nuolat galvoti spie jos prisikėlimą ir rengtis laisvam gyvenimui.

Be galio žisurisi priėdės nickoja mūsų tautą. Tačiau kuo baisesnis priėdas, tuo didesnis turi būti mūsų pasieukojimas ir atsparumas ir tuo

didesnis pasipriešinimas.

I dvi jauniausias vietas priesas taiko mūsų tautai: į Seimą ir į jaunimą. Seime - tai tautos dabantis, o jaunimą - tai tautos steitinis. Šunčių kintę lietuviškijos šeimų ir palaužę lietuviškajį jaunimą, priėjus tikisi palaidoti mūsu tauta. Turim mokėti kovoti su priesu ir suprasti jo pleną. Jei nemokėsim priešintis iš mūsų gali likti tik lietuviškos pavardės su rusiška dvassia.

Mūsų jaunimą priešas labai demoralizuojas. Vištos mokyklos, visa aplinka yra užnuodytė komunistinių nuodegių. Išniekinta viskas, kas buvo lietuviška. Išniekinta ir sudarkyta net mūsų tautos istorija. Joje išrašyta viskas, kas keidavo mūsų tautos pasididžiavimą. Jaunimui nera kur atsikvėpti, nera kur atsigauti jo troškinamai lietuviškai dvassis.

Tokioj padėtyj vienintelis mūsų tautos atsišpyrimas lieka šeima. Todėl priedas ir į ją taiko kuo stipriausią smagą. Jei norime išlaikyti lietuviškumą, atminkime šiuos tris dalykus: 1/ venkime misrių šeimų, 2/ seimoje išlaikykime lietuvišką dvassią su lietuviškais papročiais ir leimingos praeities prisiminimu, 3/ neįsilieiski me į šeimą jokių bolsevikių u nuodų.

Didžiausias mūsų gėris yra gyvoji, laisva ir nepriklausoma Lietuva. Be Lietuvos mes nėrikis. Be laisvos Lietuvos mes tik kompostas veistis kitoms tautomams. Todėl didžiausias mūsų tikslas yra etatatyms laisvos, teisingos ir demokratinės Lietuvos su lietuvišku veidu, su lietuviška kultūra ir tradicijom. Nera abejonės, kad šis mūsų siekimas apsiveinikuos laimejimu. Su tvirtu ateities ir išsilaisvinimo tikėjimu kryžiuojamai Lietuvai siunčiu vietingę alieriuja.

Lietuvos pasiuntinio „gelioto min. JAV
LADEIKIO“ kaina

Kristus, kėlęs! Aleliuys!

Didžiu triumfu šie vilių skambėdavo leis-
vėj. Daubar, kai Tėvynė paskoko į vergiją, šie žom-
dzini išreiškia ne tiek visiugem, kiek protestą.
Mūsų tauta siandien tyliai išmendziasi. Šarū pil-
nomis akinius ji klausina: kada gi ateis išeiva -
davimas. Kada paversejasi tas priekštasis prie gė-
dos stulpo už žodžio sunuzymą, už tautos kandžias
už laisvės atėmimą?"

Pasaulis siandien padalytes į dvi dalis. Apysker-
liuota vielu tvora jas skiria. Bet Kristaus pris-
kėlimas teikia vištą, ką į visą pasaulį grįs
laisvę ir tiesą.

Kristui priakeius dažnės viss gants. Kaip
ta gants pavaseri, taip zo sios balsios zemos
kelsis ir Lietuva, nes, ančio poeto Maironio, ji
daug iškentėjo. Varianas Lietuvos vienybė teny-
dilėj ir sviesa ir tiesa išsilaikančius teigdil.

LITUVIAUS AUKŠTAISIAI RESPUBLIKONIŲ PARTIJOS RŪPSTI

N i u j o r k e a . I I I . Lietuviai savo ketes į
Olis oaskirtas viso XIX - XX respublikonų yar-
tijos ūrmininko nevaldotoju. Igdiol jis buvo lie-
tuvių sekocijos pris respublikonų partijos pirmi
ninku.

LITUVIŲ SPALVOS IR ALITERATURA LAISVI, IR PASAU- YJE

"amerikos balsas" pranešimu laisvajame pasauli
je išeins daugieji, kaip 90 lietuviškų laikraščių
ir žurnalu. 1951m. laisvajame pasauliye išejo 153
lietuviškos knygos. Lietuvių rasytojų draugijos
premia už geriausią lietuvišką knygą išbūm. Iai-
mėjo Pulgis Andriušis. Jo premijuotoji knyga vad-
inasi "Sudiev kvietkeli". Pasiųjus dydis 1 500 do-
lieri. Jis sudejo Venecuelos lietuvių.

ccccccc

Afiduok Tėvynei, ka privala!

LAISVĖS KOVOS

LIKS RYTŲ LIETUVOS SRITIES ORGANAS

1952 m.

birzelis

Nr. 5

R. Kovas

FEDERALINĖ VOKIETIJA ĮŽENQĖ Į LAISVUJU TAUTŲ BENDRUOMENĘ

Pagal vadinamąjį kontraktinę sutartį, kuri šiu metų gegužės mėnesio gale buvo pasirašyta Bonoje tarp Federalinės Vokietijos iš vienos pusės ir tarp Jav, Anglijos ir Prancūzijos iš kitos pusės, užbaigiamo septyneris metus trukusi okupacijoje ir Federalinei Vokietijai, nors dar su tam tikrais spribojimais, gražinamas valstybinis suverenumas. Tas susitarimas Federalinei Vokietijai pavauduojatikrąja taikos sutarti, kurios šiuo metu nebuvogaliama pasirašyti dėl sovietų užimtos pozicijos.

Pagal kontraktinę sutartį Federalinė Vokietija veikia, kaip laisva ir nepriklausoma valstybė, išskyrus tik tuos atvejus, kai grės pavojus jos demokratinei santvarkai, kai ji atsidurs užpuolime ir kai eis reiklas apie abiejų Vokietijos da lių sujungimą. Visais tais atstumimais iškilusius klausimus Federalinė Vokietija turės spręsti, tik bendrai susiterus su sąjungininkais.

Pagal kontraktinę sutartį sąjungininkų kariuomenė Federalinėj Vokietijoj pasilielska ir toliau. Tik dabar ji nebesiskaito okupacine kariuomene, o sąjungine, kurios tikslas ginti Vokietiją ir visą laisvąją Europą nuo bolševizmo grėsmės.

Paryžiuj pasirašyti susitari mai lyg ir visiš

kai atbaigė Bonos susitarimus. Čia Federalinė Vokietiją išjungė i laisvosios Europos gynybą, kaip lygiateisis narys. Konkrečiai: vadinamajai europinėi armijai, kuri dabar susidės iš Francūzijos, Italijos, Federalinės Vokietijos, Belgijos, Olandijos ir Liuksemburgo, Federalinė Vokietija sutiko duoti 18 divizijų kariuomenės/deugiu kaip 300 000 karinių/ir taktinius aviacijos dalinius. Savo kariuomenės dalinius Federalinė Vokietija paveda bendrajai europinės armijos vadovybei. Tam tikri susitarimai uždraudžia atskiru, sutarti pasirašiusių valstybių armijoms iš tos sąjungos pasitraukti. Toks bendymas bus traktuojamas, kaip grėsmė bendrajam laisvosios Europos saugumui ir bus prieš jį intasi visu priemoniu. Šis susitarimas pasirašytas deugiausia dėl to, kad prancūzai, bijodami vokiečių militarizmo atgimimo, reikalavo tam tikru Amerikos ir Anglijos garantiją. Kadangi, išskyrus Federalinę Vokietiją, visas valstybės europinės armijos dalyvės yra kartu ir Atlanto pakto dalyvės, todėl šalia kitų susitarimų buvo sudarytos sutartys, kurios nustato europinės armijos ir Atlanto pakto santykavimą.

Tiek Bonos, tiek Paryžiaus susitarimai galutinai įsigalioti, tik juos ratifikavus. Ratifikacija, atrodo, bus padaryta pačioj artimiausioj ateitynai.

Nesiimant smulkiau pasakoti apie visus tuos ištisus tomus apimančius susitarimus, čia bandysim trumpai paimoti informaciją apie bendrąją ju reikšmę. Reikia pasakyti, kad dar jokie susitarimai neturėjo tokio platus atgarsio pasauly. Abiejose geležinės uždangos pusėse ta proga kilo didžiausias sujudimas. Vakaru kraštuose tas sujudimas reiškėsi dideliu džiaugsmu, tvirtinant, kad Europai, kartu ir visam pasauliui prasideda nauja gyvenimo era, kad pasaulis atsistojo ant naujos, džiugesnės dienos slenkščio ir t.t. Gi visame Stalino rojuj pasigirdo įtūžes, bejegiškas staugimas ir visas srisutas grūmojimui. Tai buvo didelio Maskvos nusivylimo ir susirūpinimo išraiška. Tai staugė visi tėvo Stalino bendražygiai, kad jiem nepavyko taip atkakliai varomas griovimo darbas ir kad laisvosios tautos

pagaliau atbaigė savo vienijimosi vyksmą, atsistemos prieš Maskvą, kaip vieninga ginkluota jėga.

Minėti susitarimai yra be galio reikšmingi ir ekonominiu ir politiniu ir kariniu atžvilgiu. Jie be galio svarbūs ne tik dabarčiai, bet ir ateidių. Ekonominiu atžvilgiu aktyvus Federalinės Vokietijos išsijungimas į Europos gynybą labai palengvi naikinę Vakarų valstybių ginklavimosi naštą, nes Federalinė Vokietija šiuo metu ikiškai yra viena stipresnių valstybių pasauly, turinti galingai išvystytą pramonę ir didelius gamtos turtų išteklius.

Kariniu atžvilgiu 12 divizijų įnašas į Vakarų gynybą taip pat yra pakankamai svarus. Šalia to atsimintina, kad Federalinė Vokietija turi 48 milionus gyventojų. Karo ir mobilizacijos atveju, turint galvoj vokiečiu tautos karingumą ir gana vieningą nusistatymą prieš komunizmą, tai sudarytų ir didelę ir galingą pajėgą.

Tačiau bene didžiausios reikšmės šie susitarimai turi politinį atžvilgiu. Čingenis, kuri padėrė Vakarų valstybės, pasirašydamos atskira sutartį su Vokietija, pirmiausia rodo bendrą Vakarų politinės linijos pakitejimą. Vakarai nebekreipė jokių dėmesio į sovietų notes, kuriomis jie etkaliųsi bombardavo Vašingtoną, Londoną ir Paryžių, ir nebesileido į tuščias, neprasminges derybas, kurios jau pakankamai ikyrėjo visam pasauliui. Anglu užs. reik. min. Ideno pareiškimu: su sovietais bus leidžiamasi į derybas tik tada, kai jie konkrečiai veiksmais irodys savo pasiryzimą bendradarbisuti.

Vadinasi Vakarai vieną kartą pasidėrė teisinė išvadą, kuo kompromisinė politika su sovietais yra naudinga tik sovietams, kad visos derybos su jais ir visos pastangos taikisi bendradarbiauti yra tuščias dalykas. Praktiskai tai reiškis, kad Vakarai pripažino bent jau dabartinėj pedaty Jaltos, Potsdamo ir kitus susiterimus su sovietais beprasmiais ir nenudingais. Sovietams neparodant nė mažiusis noro savo pažadų laikytis, Vakarai Bonos ir Paryžiaus sutartimis pademonstravo, kad

ankstyvesnieji susitarimai praktiškai ir jiems nebegalioja ir kad sentykuose su sovietais jie yra pasiryžę remtis tik ginklo jėga.

Be to, naujai sudarytos sutartys rodo, kad Vakarai nesutiks su dabartiniu Vokietijos ir Europos padalinimu.⁴ Ontrektinėj sutarty yra aiškiai pasaikta, kad Vakarai pasižada įvykdyti visos Vokietijos suvienijimą taikiu keliu. Sutarčių pasirgšymo proga Vakarų politikai savo kalbose ypatingai už akcentavo, kad galutinė taikos sutartis bus pasirašyta Berlyne su visa, sujungta ir demokratine Vokietija. Taip pat buvo pabrėžiama, kad be Vokietijos suvienijimo neįmanomas ir visos Europos suvienijimas. Žinoma, pažadas taikiu keliu sujungti Vokietiją ir praktinės priemonės, kurių šiuo metu ėmėsi Vakarų valstybės, skamba gana prieštarinės. Atsižvelgiant į tas priemones, prašosi išvada, kad, jei ir būtų galimybė visai Vokietijai sujungti taikos keliu, tai ji rastus tik tuo atveju, jei rusai visiškai išsigastų karinės Vakarų galybės ir pradetų iš tos baimes prieš juos trauktis be karo. Kiek patys Vakarai tuo tiki, čia dide lis klausimas. Iš viso reikia pasakyti, kad Vakarai šiuo metu gana realiai ziūri į padetį ir tam tikrą taikos per jėgą akcentavimą jie vykusiai panaudoja savo kariniam pasirengimui.

Onos dr Paryžius susitarimai rodo ne tik naują Vakarų politinę liniją sovietų atžvilgiu. Jie taip pat nustato ir naujus sentykius tarp Vakarų Europos valstybių. Vokietija dabar sudaro su savo buvusiais priešais sąjunga. Sąjungininkai su buvusių priešų pavyko surasti tokią bendradarbiausimo formą, kuri pasirodė priimtina ir patiem vokiečiams ir prancūzams ir kitoms Vakarų Europos tautoms. Tai dideles reikšmės dalykas ne tik dabarčiai ir artimai ateičiai, kada eina ir dar eis lemiama kova su sovietais kol kas šaltojo, o gal netrukus ir karštojo karo forma. Bet gal dar didesnę reikšmę šie susitarimai turi tolimesnei Europos, o gal ir visos žmonijos ateiciai. Mat, dabar nustatytoji Vakarų politinio ir karinio bendra-

darbiavimo forma, jų ginkluotuju pajėgų pajungimas vienai vadovybei ir kontrolei, o taip pat ir kiek anksčiau įvykdytas Vakarų valstybių sunkiosios premonės sujungimas pagal Šumano planą, sukuria tokią padėtį, kurioj tarpusavio karai, visą laiką draskę Vakarų Europą, tampa nebegalimi. Ta prasme Vakarų politikai ir kalba apie naujos eros pradžią žmonijos gyvenime, tikėdami, kad dabar prieš eis stovintis karas su sovietais bus, jei ne paskutinė tos rūšies nelaimė žmonijos gyvenime, tai labai negreitai bus pakartots.

Dėdėmas tokius tvirtus pagrindus savo ateicai ir taip tvirtai žengdamas prie dabarties problemų sprendimo, laisvasis pasaulis šiomis istorinėmis dienomis pergyvena didelį triumfą. Tačiau kartu laisvosios tautos su dideliu atitinkamu ir tvirtybe stebi, kaip i ju žingsnius reaguos didysis žmonijos priešas Maskva. Atrodo, kad tos priemonės, kurių ligšiol ėmėsi sovietai: susisieki mo uždarymas ir visų ryšių nutraukimas su laisvaja Vokietija ir laisvoju Berlynu, taip pat 5 km. mirties zonos sukūrimas pasieny iš komunistų pusės, - visa tai laisvajam pasauliui nebuvo nė kiek netikėta. Sia proga laisvosios tautos ir laukė iš sovietų pusės visų galimų suvaržymų ir trukdymų bei naujų karinių pasiruošimų pasieniuose geležinės uždangos paslaptys.

Tačiau dabar laisvosios tautos visu rimtumu statosi ir tą klausimą, ar sovietai pasitenkins įveirios rūšies trukdymais ir tuščiu staugimu. Viessas pasaulis gerai supranta, kad sovietai šiuo metu yra pastatyti pries pasirinkimą: arba greitu laiku pradėti puolimą prieš laisvąsias tautas arba prasnausti paskutinę galimybę turėti nors kiek sekmės būsimame kare, nes politinės ir karinės priemonės, kurių šiuo metu imasi Vakarai, sukuria perdaug didelę karinės jėgos persvarą sovietų nenaudai.

Apsisprendimo iš komunistų laukiama juo labisu, kad derosi visiškai aišku, jog Korėjos derybos su Irs ir Tolimųjų Rytų gincā teks spręsti ginklo

jėga.JAV prez. Trumėnės prieš Korejos derybas buvo pareiškės, kad pasaulis stovi ant visuotino karo ribos.Derybų baigimasis nesekme vistiek pri versa paseuli šią ribą peržengti. Todėl Vakarai šiuo metu su tokiu dideliu atidumu ir žiūri į so vietas, įtardami, kad jie gali bandyti netikėtai užgriūti Europą su savo leukinėm gaujom. Anot vie no Londono radijo komentatorius, sovietams šiaisiai metais jau kiek vėloka kariavati, tačiau kitais metais kariavuti jiems bus ir visiškai pervėlu.

Kas bebūtų, laisvosios teutos žvelgia į ateiti su ypatinga pasitikėjimu.Kiekvienu sovietų žingsniu jos paslyžusios sutikti su jėga ir ramybę, gerai žinodamos, kad tas žingsnis būtų tik nevilties žingsnis iš bolševikinės bestijos pusės, kurii jau baigia prieiti liepto gala.

oo0oo

DU MILIONAI BANDITU

-Banditų nematei? -klausia vieną žmogelį rusų karininkas,užėjęs su gauja pas jį kratos daryti.

-Nemačiu,negirdėjau,-aiškinasi žmogelis:- Iš kur tie "banditai" besirast? Tieki metu - gal jau baigėt visus išsaudytis...

-Nebaigėm ir negreit baigsim,-atsako rusas :

-Gia yra du milionai banditu.

. -Kaip gi tai?-vėl niurna žmogelis,kvailu apai metės:-Kažin ar Lietuvoj iš viso béra du milionai gyventojų?

-Taip, taip... Kiek lietuvių,tiek banditu... Prakliatyj narod...-nusikeikia karininkas.

Namuose tuo tarpu užverda krata:pyška spinotos, stalčiai, trata grindys,dulkai šiaudai iš šienas, net mėšlas tvarte kilnojas...

D.D.

K. Riveniwa

DIDŽIOJI TĖVYNĖ

Mielas buvo mūsų kraštas,
Tik siaurutis jau be galos:
Nei čia Sibiro, nei tundru,
Nei Kamčiastkos, nei Uralo...

Tarė Stalinas, mūs krašta
Letens dailliai primynęs:
-Nuo Uralo lig Kamčiatkos
Tai jums bus plati tėvynė,
Mastę žmonės. Nepuprato:
Iš tikrujų, koks čia galas?
Keip čia mum dabar priklauso
Ta Kamčiatka iš Uralas?

Stalino kariai šaunieji
Nuostabius stebuklus doro:
Šimtą tūkstančių lietuvių
Sumedžioja jie per para.

Šimtas tūkstančiu važiuoja.
Miršta žmonės nusiminę.
Tik dabar suprast jie imai:
Met, ka reiškia taitevynė...

O Maskvoj kažkas planuoja:
-Ju dar pora milionu.
Keiskia, iš šitos tautelės
Bus dar daugel ešalonų.

Gaudė ir senovėj vergus.
Niekis t Gal po koki šimtą...
Tik sovietinė valstybė
Pažanga padarė rimta.

L A I S V E S kovų A I D A I

R. R i n g a i l i s

PASKUTINIS ŽYGIS

Tą žiemą mes buvom labai spaudžiami. Mūsų valsčiuj apsistojo rusų čekistų dalinys iš triju šimtų kareivių, kurie nepailsdami mus persekiojo: mynė miškus, pasalavo, nuolat kretė ištisus kaimus. Miestelio rūsin buvo sugrūsta daug vietinių lietuvių, kuriuos russai kankino ir tardė, tikėdamiesi ką nors išgauti spie partizanus. Vienas kitas žmogus buvo mirtinsi užkenkintas.

Tai girdėdami, mes jutom baisų pyktį priešui. Žinojom, kad jis ieško mūsa, o mes ieškojom jo: ištisomis dienomis leukdavome miške, išsidėstę tokiose pozicijose, iš kurių patogu pulti slankėjanti priešą: prie keliukų, prie linijų, prie aikščių.

Taip bepasaulaujant, porą kartų mums pavyko pri tykoti rusus ir keletą jų nukauti. Tačiau russai irgi veikė. Bepasalaudami palaukėse, jie nukovė porą mūsų žmonių. Vienoj, o paskui ir kitoj vietoj sudegino ūkininkų trobas įtardëmi, kad ten slepiasi partizanai.

Mūsų bûrys, spie trisdešimt žmonių, gyveno miške. Bet russai taip įnirto siausti po girią, kad buvo sunku su jais išvengti rimtesnio susidûrimo. Vieną popietį jie užpuolė mūsų stovyklą. Iš pradžių kautynės buvo man sekmingos. Arti prisileidę puolančius russus, gerokai praretinom jų priešakinę liniją. Russai iš pradžių pasitraukė. Tačiau pasitikëdami savo skaičiaus pranašumu, vël puolé. Krito keletas mūsų kovotojų. Atsirado sužeistų. Spaudimas vis didėjo.

Pagaliau pasigirdo komanda miškiams trauktis. Besitraukiant priešas mus persekioko ligi vakaro. Pritemus sustojom atsikvėpti. Susikūrėm ugnį. Mūsu truko šešių žmonių. Būrio vadą Perkūnas ir dar po re kovotojų buvo nesunkiai sužeisti. Prie ugnies jie geriau apsirišo savo žaizdas.

-Kažin ar visi bus krite? -kalbėjom apie tuos, kurių truko.

-Greičiausiai.

-Papartis šalia manęs buvo nukautas.

-Strazdas, mūs traukiantis, nebepasikélé. Tik mūs pakilus, toj vietoj, kur jis gulėjo, pasigirdo grana tos sprogimas. Aš manau, jis prisibaigė.

-Žemaiti, aš mačiau užmuštę.

-Aš mačiau Miškinį. Negyvas...

Tomo ir Žaibas niekas nematė, bet greičiausiai krito ir jie, nes būrys traukėsi tvarkingai. Atskirti vargu ar galėjo.

Trumpai pasitarė, nuspindėm persimesti į kitą giron puse ir ten apsistoti. Tylomis patraukėm tolyn. Iš lėto, susinastę žengėm išvažinėtais miško keliukais ir kirtėju išmintais takais.

Pagaliau apsistojom. Susikūrėm ugnį. Tylis sėdėjome lažo atožvalstoje. Mintys sukosi apie tuos, kuriu jau nebeouvo mūsų tarpe. Kur jie dabar? Žinomas jų likimas: matys juos žmonės rytoj, paguldytus miestelio gatvėj, nudraskytais drabužiais, išniekin tus...

Kai kas bando suausti, pasiklojės eglišakių ir išsitiesės prie laužo, bet vėl pakyla, degasi rūkyti...

Sulisukėm ryto. Buvo blogiau su sužeistaisiais. Ju žaizdos, nors iš paviršiaus atrodė nepavojingos, tačiau buvo ir ne visai menkos. O mes bintų ir vaistų turėjom visai maža. Nutarėm, kad į pavakare reikės siuشتis porą žmonių į palaukę ieškoti gydymo priemonių. Panitapo pareigas pas mūs éjo parti žanas Mindaugas, buvęs studentas medikas. Ryta per rišdamas būrio vadą Perkūno žnizdą, jis pastebėjo:

-Kažkas negero... Kad tik negangrenuotu...

Gaila, kad neturim vaistų nuo kraujo užnuodijimo.

Tolyt Perkūnas skundėsi, kad vis daugiau skauds.

Ranka labai sutino ir pamėlynavo. Atejo popietis. Mindaugas, apžiūrėjės ranką, pasakė:

-Man rodos, reikėtų ją amputuoti, jeigu būtu kaip Pavojinggi plečiasi.

Pora žmonių išėjo į palsaukę bandyti per ryšininkus kaip nors išsukti gydytoją. Bet pagal mūsų sąlygas jis galėjo atvykti greičiausiai tik rytoj ryta.

-Kažin , vyrai, ar beverta? - kalbėjo Perkūnas: -tegu Mindaugas pasako, ar ką bepadės. Aš žinau, kad su tokiais dalykais greitai... Jeigu bus per vėlu, tai kam tos pastangos?

Visi šokom siškinti, kad reikia padaryti, kas dar galima.

-O jei nicko nebegalima? Mūsų padėjime į viską reikia žiūrėti ramiai ir be sentimentų. Cia nėra toks paprastas dalykas. Pirmiausia reikytų pasiekti ligoninę. Ar tai iš viso bus īmanoma? O jei ir bus, tai pervažlai, -tvirtu baļsu kalbėjo Perkūnas.

Po to jis laikėsi tyliai. Matyt, kažką galvojo, kažką sau vienas pabylomis sprendė.

Atėjus pavakariui, jis vėl kreipės į Mindaugą:

-Pažiūrėk, Mindaugai, ir pasakyk man vyriškai, kaip atrodo? Kiek man dar liko gyventi? Ar gydytojas, jeigu jis greitu laiku atvyktu, dar galėtu man padėti. Kalbėk atvirai, kad aš žinočiau, kas man, iš tikruju, daryti.

-Man rodos, kad iki rytdienos rankos amputavimas bus jau pavėluotas. Reikėtų kas nors greičiau daryti, -pasakė Mindaugas, dar kartą apžiūrėjės žaizdą.

Perkūnas šiuos žodžius sutiko ramiai. Jis tik pabandė, ar gali savo rankomis valdyti ginklą.

-O, Dievui čekui, rankos dar klauso, - tarė jis, lyg patylom džisugdamasis.

Paskui automata užsimetė ant peties ir pasakė:

-Vyrai, aš iškeliau ju. Sudiev jums visiems. Blaugu neminékit. Atleiskit, jei kam kada nusikaltau.

Buvo klaiku ir graudu jo žodžių klausyti.

-Tai kur keliasi? Vienas? -šokom mes ji stabdyti, -jeigu jau eiti tokioj padėty, tai geriau te-

gū kas nors palydi. Ir dar pėčias...

-Faėjės tolisu į laukus, es pasiimsiu roges. Lydėti nereikia. Vienam bus patogieu veikti. As jaučiuos dar visiškai tvirtai.

-Bet kam eiti?

-Nelaikykite manęs, prašau. Aš tikiuosi, kad dar bus galima ši ta padaryti...

Po to mes nebedrūsom prieštabauti, nes nume iš karto pasirodė, kad jis bandys dar ieškoti kokios pagalbos.

Ir jis išėjo. Mes likė sėdėjom prie laužo ar tylomis žiūrėjom į jo liepsną.

-Aš manau, kad Perkinas bandys ivažiuot tiesiog į miesteli pas gydytoją, - pagaliau pastebėjo vienas.

-Man rodos, kad Perkinas visai ka kiba sugalvojo, - pastebėjo kitas: - Tikrai nežinsau, ką... Bet vistiek jis kažka padarya. Aš ji gerai pažistu. Atsiminkim tik jo drąsa.

-Nežinia, gal reikėjo ji sulaukyti, - pradėjo kalbėti ir Mindaugas, - bet, deja, jokios galimybės išsigelbėti jau jam nebėra. Todėl geriausia tegu jis padarys tai, ką jis nori.

Kita rytą spylimkėj pasklidė žinia, kad buvo užpulta čekistų garnizono būstinė. Čekistų viršinininkas, rašydamas savo vadovybei tiksliai atsakaita apie ivyki, pažymėjo, kad nakties metu rogiemis privažiavęs prie garnizono būstinės ginkluotas žmogus vietoje mukovė sargybinių ir, išsiveržęs į būstinę, ten užmušė dar du čekistus ir tris sužeide. Užpuolikas ten pat buvo nukautas.

ooooo

Nelaimėj vilkis visada
Šviesesniės ateities,
Bet nepalūžki ir tad,
Kai nebėra vilties.

ooooo

R A U D O N A S I S T E R O K A S

A. Dubingis

KATYNO ŽUDYNĖS VIESAJAME TEISME

Katyno byla pirmą syk atsidengė vokiečių okupacijos laikais, kai jų karinomenė Katyno miške surašo mesinės nužudytųjų lenkų karininkų kapines ir suie tai paskelbė visam pasauliui. Vokiečių valdžia tada sudarė specialią komisiją iš įvairių tautybių žmonių ir pavedė jai ištirti, kas kaltės dėl šių žudynių. Komisija, kurios sudėtyje buvo visa eilė žymiu mediku, nustatė, kad kapinėse palai dotieji yra nužudyti dar tais laikais, kai minimą eritę valdė russai. Taigi, kaltė už daugelio tūkstančių lenkų karininkų išžudymą buvo pripažinta Maskvai.

Maskva, žinoma, dėl to labai įtūko ir atkakliai skelbė, kad tos žudynės yra vokiečių padarytos. Vakarai tuo metu ten tikrai sumetimais aiškuas nusistatymo šiuo klausimu neparodė. Tik Niurbergio teismo metu, kai russi megino už šias žudynes suversti kalte vokiečiams, Vakarų valstybės pažiliė sudaryti specialią komisiją toms žudynėms tirti. Tada bolševikai nuo šios komisijos atsisakė ir Katyno klausimo daugiau nebekėlė. Jie teisinosi, kad jau buvusi sudaryta komisija toms žudynėms tirti, ir ji nustatė, kad čia kalti vokiečiai.

Mat, russai, atsiėmė Katyno eritę, iš tikruju, buvo sudarę komisiją šioms žudynėms tirti. Tačiau toj komisijoje figūravo tik įvairūs rusų ir kitu taučių bolševikeliai, tarp kurių maišės kažkoks stalinui parsičavę janties rusų popes.

Vėliau Katyno byla buvo lyg ir pamiršta. JAV valstybės departamentas ilga laiką kažkuriais sumetimais neleido skelbti duomenų apie šias žudynes. Tik paskutiniu laiku ši byla visu platumu ir

visu etvirumu buvo iškelta specialios amerikiečių teutos atstovų komisijos. Ji buvo negrinėjama viešuose amerikiečių teutos atstovų posėdžiuose, kur buvo apklausuta viaa eilė liudininkų. Čia liudijo amerikiečių ir anglų kariškiai, buvę karų metu vokiečių nelaisvėje ir dalyvavę vokiečių sudarytoj Katyno žudynių tyrimo komisijoje. Šaliajų liudijo žymūs medikai iš anuomet vokiečių valdytų tautų. Jie buvo atlikę mokslinius lavonų tyrimus masinėse Katyno kapinėse. Be to, liudijo visa eilė nužudytojų lenkų karininkų giminu, taip pat kai kurie lenkai, buvę pries žudynes Katyne ir gretimose lenkų karininkų stovyklose ir karų metu prasibrove i laisvajį passuli. Vienas jų, pats buvęs tarp nusmerktųjų, bet laismingo atsitikimo dėka išvengęs mirties, yra savo skimis matės žudynių eiga.

Medikų atlikti lavonų tyrimai rodo, kad lenkų karininkai yra nužudyti vėlissusi 1940 metų pavasarį. Ta pati patvirtina ir visų liudininkų ir kitų buvusių karų metu Katyno žudynių tyrimo komisijos parodymai. Visi duomenys, visi faktai aiškiuotai šaukia: Maskva yra didysis iudikas. I Stalino budeliai išgérė daugelio tūkstančių lenkų bėlaišvių kraują.

Nors byla dar nėra galutinai baigta, bet visas pasaulis šiandien yra tikras, kad dižiojo Stalino paveistas draugas Borija savo ranka dirigavo šią kruviną tragediją.

Aiškiuoti faktų akivaizdoj amerikiečiai kelis kartus kvietė Maskvą gintis nuo jai keliemų keltinių. Bet Maskva atsisakė. Ir kągi kita ji galėjo daryti? Visiskai taip pat ji atsisakė dalyvauti pries kiek laiko įvykusiam tarptautiniame teisme Briuselyje, kur buvo teisiamama sovietų vergiškojo darbo stovyklų sistemos. Faktai perdaug aiškiai kalba, kad būtu galima nuo jų gintis.

Jeigu Maskva norėtų irodysti, kad visi pries ją keliami keltinimai ne tiesa, ji turėtų ne tik viešuose teismose apginti savo nekaltybę. Ji turėtų išsileisti i savo neisiminingą šali specialiai sudarytas tarptautines komisijas ne tik Katyno žudynėms, bet ir visiems kitiemis klaikiems faktinių ištirti vietoje. Kartu kartais laisvosios teutes rei-

kalauja iš rusų pusės tokių komisijų įsileidimo. Keletą kartų buvo reikaluta įsileisti tarptautinę komisiją ir Katyno žudyniems tirti. Beja, viskes veltui.

Jau vien iš to pasaulio pasidaro ižavada, kad tokios komisijos galėtų tik patvirtinti tai, ka šiuo metu iškelia pries sovietus viešosios tarptautinės bylos ir ka iškelia savo paredymuose, raštuose ir pasakojuimose milionai žmonių, pabėgę į laisvajį pasaulį iš bolševiku pragaro.

Veltui Maskva bando dengti savo nusikaitimus gelezine uždanga ir propagandiniuo melo skraistėmis. Pasauliui išandien anks atsiverė. Pasaulis išandien jau yra pasmerkęs Maskvos žudikus, niekšus ir issigimelius. Ir ar išsi galima teisti, kad arti jau ir bausmės diena žmonijos išgomoms, nes, kaip pasakė savo kalboj Šerikledžių tautos atstovas Katyno žudynių tyrimo komisijos pirmininkas, Katyno žudikai ir t. t. žudynių diriguotojai bus nu batusti teisingojoje žmonijos teisme.

DIDŽIOJO STALINO PERSALI

Šių ovalų buvo karta du žmogždžios.

Leikė broliukis juos tikreis.

Vienas gėrė kremje viedrais,

kitas - kibirkis.

Susiplovė susiroke,

Jeunis krito nuo žaizdų,

Ozolėtojų bet vyresnis, vienes lilięs;

Išgeris debar už du.

K. R.